

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ÇOCUKLARIN HER TÜRLÜ ŞİDDET, İHMAL VE İSTİSMARDAN KORUNARAK AKIL, RUH VE BEDEN
SAĞLIKLARININ GELİŞİMİ İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
(10/1806, 1813, 1827, 1828, 1829, 1830)
TUTANAK DERGİSİ

10'uncu Toplantı
12 Mart 2025 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cengiz Aydoğdu'nun, Komisyonun bugünkü gündeminde sunumu yer alan İçişleri Bakanlığına, katılımcılara hoş geldiniz dediğine ve önümüzdeki hafta Komisyon raporuna yönelik teklifleri değerlendirecekleri bir Komisyon toplantısı yapmayı planladıklarına ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanı Tarıkhan Çetiner'in, kurumsal yapı, çocuğun korunmasına yönelik kolluk uygulamaları ve mevzuat önerileri hakkında sunumu

2.- AFAD Deprem ve Risk Azaltma Genel Müdürü Orhan Tatar'ın, bütünsel afet yönetimi kapsamında afet öncesi risk ve zarar azaltma, afet anında müdahale ve afet sonrası iyileştirme süreçlerinde çocuklara ve gençlere yönelik yaptıkları çalışmalar hakkında sunumu

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- AFAD Başkan Yardımcısı Önder Bozkurt'un, yapılacak sunumun konusuna ilişkin açıklaması

V.- MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONLARI

A) Görüşmeler

1.- Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanı Tarıkhan Çetiner ve AFAD Deprem ve Risk Azaltma Genel Müdürü Orhan Tatar tarafından yapılan sunumlara ilişkin görüşme

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ÇOCUKLARIN HER TÜRLÜ ŞİDDET, İHMAL VE İSTİSMARDAN KORUNARAK AKIL, RUH VE BEDEN SAĞLIKLARININ
GELİŞİMİ İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI
KOMİSYONU

(10/1806, 1813, 1827, 1828, 1829, 1830)

-----0-----

10'uncu Toplantı
12 Mart 2025 Çarşamba
-----0-----

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu saat 14.34'te açılarak iki oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Cengiz Aydoğdu, Komisyonun bugünkü gündeminde sunumu yer alan İçişleri Bakanlığına, katılımcılara hoş geldiniz dediğine ve önümüzdeki hafta Komisyon raporuna yönelik teklifleri değerlendirecekleri bir Komisyon toplantısı yapmayı planladıklarına ilişkin açıklama yaptı.

Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanı Tarıkhan Çetiner tarafından, kurumsal yapı, çocuğun korunmasına yönelik kolluk uygulamaları ve mevzuat önerileri,

AFAD Deprem ve Risk Azaltma Genel Müdürü Orhan Tatar tarafından, bütünleşik afet yönetimi kapsamında afet öncesi risk ve zarar azaltma, afet anında müdahale ve afet sonrası iyileştirme süreçlerinde çocuklara ve gençlere yönelik yaptıkları çalışmalar,

Hakkında sunum yapıldı.

AFAD Başkan Yardımcısı Önder Bozkurt, yapılacak sunumun konusuna ilişkin açıklama yaptı.

Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanı Tarıkhan Çetiner ve AFAD Deprem ve Risk Azaltma Genel Müdürü Orhan Tatar tarafından yapılan sunumlara ilişkin görüşme yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, toplantıya saat 16.44'te son verildi.

12 Mart 2025 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.34
BAŞKAN: Cengiz AYDOĞDU (Aksaray)
BAŞKAN VEKİLİ: Radiye Sezer KATIRCIOĞLU (Kocaeli)
SÖZCÜ: Nazım ELMAS (Giresun)
KÂTİP: Pelin YILIK (Çankırı)
----- 0 -----

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Kıymetli Komisyon üyelerimiz, değerli konuklarımız, kıymetli basın mensupları, görevli arkadaşlar; hepinize hayırlı günler diyerek Komisyonumuzun 10'uncu Toplantısını açıyorum.

Toplantı yetersayımız vardır.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cengiz Aydoğdu'nun, Komisyonun bugünkü gündeminde sunumu yer alan İçişleri Bakanlığına, katılımcılara hoş geldiniz dediğine ve önümüzdeki hafta Komisyon raporuna yönelik teklifleri değerlendirecekleri bir Komisyon toplantısı yapmayı planladıklarına ilişkin açıklaması

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Bugün, hayatın içinden, devletin omurgası diyebileceğimiz bir bakanlığı dinleyeceğiz; İçişleri Bakanlığı. Biz Osmanlı Devleti döneminde Batı tipi bakanlıklar kurulurken başlangıçta 4 bakanlık kurduk: Hariciye, Dahiliye, Maliye, Harbiye. Daha sonraki bütün bakanlıklar, Dahiliye Bakanlığının yani İçişleri Bakanlığının içinden çıktı, oradan ayrıldı. Daha önce şu anki Bayındırlıktan Millî Eğitime, Ulaştırmadan Sağlığa bütün bakanlıklar, devletimizin batılılaşmasının, bu Avrupa tarzı bakanlıkların inşası döneminde İçişleri Bakanlığı içerisinde birer daireydi, şube müdürlüğüydü. Dolayısıyla, bugün devletimizin en önemli hizmet birimini dinleyeceğiz.

Konumuz çocuk. Tabii, İçişleri Bakanlığının -daha önce Adalet Bakanlığı görüşmeleri esnasında söylediğim sözünü tekrarlamak istiyorum- ilgi sahasına asayiş ve sair itibarıyla çocuğun hiç girmemesini temenni ederiz ama hayat bütün sürprizleriyle her zaman karşımızda. "Çocuk" denildiğinde insandan ayrı bir şey düşünmüyoruz; insanoğlunun başlangıcı, insanın başlangıcı. Hepimiz vaktiyle çocuktuk; toplumsal bir gerçeklik, toplumsal ilk gerçeklik belki de. Hint ve Tibet Konfüçyen budist düşüncede bir telakki vardır, "İyi bir çocuk yetiştirmek istiyorsanız öncelikle iyi bir köy kuralısınız." gibi bir sözleri var. Hiçbir zaman toplumsal bütünlükten ayrı düşünemeyecek, o millî bünyenin, millî bütünlüğün içerisinde ayrıştırılamayacak bir sorunu konuşuyoruz. Bugün de İçişleri Bakanlığımızı ilgilendiren kısmını dinleyeceğiz.

Ben eski bir Bakanlık mensubu olarak arkadaşlarıma Komisyonumuza hoş geldiniz diyorum.

Basın mensuplarımıza, görsel basın mensuplarımıza teşekkür ediyorum.

Sunuma geçmeden önce, Komisyon üyesi arkadaşlarıma bir hususu arz etmek istiyorum. Bugün ayın 12'si. Önümüzdeki hafta, arkadaşlarım da uygun görürlerse tekliflerimizi mütalaa edeceğimiz, Komisyonun raporuna yönelik bir oturum gündemi arz ediyorum uygun görürseniz. Aksi hâlde, yine, kurumları dinlemeye devam ederiz ama eksik kalan kurumların görüşlerini pek çoğundan yazıyla istedik zaten, yine isteriz. Son oturumumuzda biz raporumuza dercedeceğimiz tekliflerin bir ön mütalaasını yaparız, daha sonra gerekli görürsek rapor yazım aşamasında da tekrar bir araya geliriz veya yazışırız. Zaten farklı görüş serdetmek isteyen arkadaşlarımızın muhalefet şerhi imkânı her zaman olacaktır. Ne dersiniz?

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Şimdi haftaya sizler mi önerilerinizi sunacaksınız?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Yok, hepimiz, bütün arkadaşlar. Yani ben istihdam edeceğim, bütün üyelerimiz.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Bütün üyelerimiz ama o bütün şeyleri tekrar bir gözden geçirmemiz gerekiyor Sayın Başkan.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Evet.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Yani bir rapor taslak şeklinde olursa onun üzerinde çalışmak daha kolay olur.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Hayhay, o da olabilir. Yani biz taslak önerilerimizi sunarız size. Mesela pazartesiden gönderebilir miyiz?

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Yani öyle olursa daha iyi.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Hazırlanırsınız, çarşamba günü...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Ama "burada" dersiniz ona vakit de yetmiyor yani gelen giden...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Bu üç aylık süre içerisinde not almışsanız falan diye düşündüm ben ama arzu ederseniz öyle de olabilir.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Tutanaklara bir daha dönüş yapmamızda fayda var.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Tamam. O zaman şöyle yaparız: Biz size sadece teklifler kısmını, raporu değil, teklifler kısmını...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Tabii, tabii, teklifler kısmını sunarsanız ona göre bizim de hani pazartesiden olursa en azından onun üzerinde bir çalışma yapma imkânımız olur.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Tamam, pazartesi gönderebiliriz inşallah, ona göre yaparız.

Peki, teşekkür ediyorum.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Şey bitiyor mu haftaya?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Bitiyor 20'sinde efendim, 20 Martta bitiyor.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - 20'sinde bitiyor, evet.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - 19'unda mı gelecek haftanın toplantısı?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - 19, evet, 19.

Evet, kıymet arkadaşlar, nasıl yapıyorsunuz, siz...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Gelen arkadaşlar bir kendilerini tanıtırsa...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Tabii, tanıtır, kendilerini tanıtarak söze başlarlar.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Evet, Mustafa Bey mi sunacak Komutanım, siz mi sunacaksınız?

JANDARMA GENEL KOMUTAN YARDIMCISI ORGENERAL HÜSEYİN KURTOĞLU - Tarıkhana Müdür sunacak.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Tamam, peki.

JANDARMA GENEL KOMUTAN YARDIMCISI ORGENERAL HÜSEYİN KURTOĞLU - Müşterek bir sunum.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Evet, Emniyet ve Jandarma birlikte sunum yapacak.

Buyurun.

III.- SUNUMLAR

1.- Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanı Tarıkhana Çetiner'in, kurumsal yapı, çocuğun korunmasına yönelik kolluk uygulamaları ve mevzuat önerileri hakkında sunumu

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANI TARIKHANA ÇETİNER - Öncelikle Sayın Başkanım, sizi ve heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanımız, Emniyet Genel Müdürümüz ve Jandarma Genel Komutanımız İstanbul'da bir programda olduğundan dolayı katılamadılar; selamlarını, saygılarını iletiler.

Uygun görürseniz ben İçişleri Bakanlığı adına Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı olarak ortak hazırladığımız "Çocuğun Korunmasına Yönelik Kolluk Uygulamaları" konulu sunumu arz edeceğim.

Sunuş planımı arz etmek istiyorum: Kurumsal yapımız, yasal çerçevede yapılanlar, çocukların korunmasına yönelik yapılan çalışmalar, diğer faaliyetler ve çalışmalar ile mevzuat önerileri şeklinde, bu başlıklarda konuyu anlatmaya çalışacağım.

"Kurumsal Yapı" başlığı altında, Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde merkezde Asayiş Daire Başkanlığımızın altında Çocuk Şube Müdürlüğü kuruluşumuz mevcut. Aynı zamanda 81 ilde yani taşra yapılanmamızda da çocuk şube müdürlüklerimiz, 134 ilçede çocuk büro amirliklerimiz ve kuruluşu bulunmayan küçük ilçelerde de yine sivil kıyafetle görev yapan suç önleme büro amirlikleri tarafından işlemler yürütülmektedir. Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde yine merkezde Asayiş Daire Başkanlığı bünyesinde Jandarmada da Çocuk Şube Müdürlüğü kuruluşu var. Taşrada 5 büyük ilde çocuk şube müdürlüğü, 76 ilde kısım amirliği ve 201 ilçede kısım amirliği tarafından yine faaliyetler yürütülmektedir.

Emniyet Genel Müdürlüğü personel durumu ile Jandarma Genel Komutanlığı personel durumu sunuda olduğu gibidir. Emniyet Genel Müdürü olarak 4.491 personel değişik rütbelerde ve sosyal çalışmacı, Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde de 4.474 personel yine farklı rütbelerde ve sosyolog ve psikolog branşlarında olmak üzere bu alanda çalışmaktadır.

Yasal çerçeve...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Çocuk korumayla ilgili mi çalışmalar Sayın Müdürüm?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANI TARIKHANA ÇETİNER - "Çocuk Şube Müdürlüğü" dediğimiz şube müdürlüğünde görev alan personel. Hem suça sürüklenen çocuklarla hem mağdur çocuklarla ilgili yani sadece 18 yaş altındakilerle ilgili, mağdur ya da suça sürüklenenlerle ilgili tüm iş ve işlemlerle bu birimlerde özel eğitim almış personelimiz ilgileniyorlar. Soruşturma yürüten birimlerimizdeki personelimiz bunlar.

Yasal çerçeve, soruşturma işlemleri... "Şiddete uğrayan çocuklarla ilgili kollukta ne gibi işlemler yapılıyor?" diye baktığımızda, yasal çerçevemizde malumunuz çocuğun korunmasına yönelik önemli yasal dayanaklarımız mevcut; bunlar, Anayasa başta olmak üzere Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Çocuk Koruma Kanunu, Çocuk Koruma Kanununun Uygulamasına İlişkin Usûl ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, diğer ilgili kanun, yönetmelik ve genelgelerle yasal çerçevemiz çizilmiş durumda.

"Cinsel İstismar Mağduru Çocuklarla İlgili Yapılan İşlemler" başlığını incelediğimizde, çocuğun cinsel istismarı suçunun basit hâllerinde yani TCK 103/(1) maddesi kapsamında mağdur olan çocuğun ifadesi çocuk polisi ya da çocuk jandarması tarafından uzmanla birlikte müdafî huzurunda görüntü kaydı yapılarak kolluk birimlerinde alınabilmektedir. Ancak 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 236/(5) maddesine istinaden çocukların cinsel istismarının nitelikli hâlleri yani TCK madde 103/(2) kapsamındaki mağdur olan çocukların soruşturma evresindeki beyanları, yargı çevresi ve mülki sınırlarına bakılmaksızın bunlara yönelik hizmet veren çocuk izleme merkezleri, "ÇİM" dediğimiz yapılarda cumhuriyet savcısı nezaretinde uzmanlar aracılığıyla alınmaktadır. Kollukça alınan ifade esnasında çocuğun suçun nitelikli hâliyle yani TCK madde 103/(2)'ye göre istismara uğradığının anlaşılması durumunda herhangi bir işlem yapılmaz ve konu hakkında derhâl cumhuriyet savcısına bilgi verilir ve talimat doğrultusunda yine aynı şekilde ÇİM'de yine çocuk polisi, çocuk jandarması tarafından götürülerek mağdur ifadesinin uzmanlarca alınması sağlanmaktadır.

Diğer mağdur çocuklarla ilgili iş ve işlemlere bakacak olursak çocuklarla ilgili kolluk görevinin öncelikle kolluğun çocuk birimleri tarafından yerine getirildiğini ifade etmek isterim. Mağdur çocuğun ifadesi, alanında hizmet içi eğitim almış kolluk görevlileri tarafından müdafî ve uzman eşliğinde yine mağdur çocuğun beyanı alınmaktadır. Ayrıca tüm mağdur çocuklar hakkında gerekli işlemler yapılmak üzere aynı zamanda eş zamanlı olarak aile ve sosyal hizmetler il müdürlüklerine bildirilmektedir onlardan destek almak amacıyla ve bu konulardan haberdar olmaları amacıyla.

Korunmaya ihtiyacı olan çocuklarla ilgili başlıkta açıklamak istediğim hususlarda bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru olan çocuk "korunma ihtiyacı olan çocuk" olarak tanımlanmıştır. Adli ve idari merciler, kolluk görevlileri, sağlık ve eğitim kuruluşları, sivil toplum kuruluşları koruma ihtiyacı olan çocuğu aile ve sosyal hizmetler il müdürlüklerine bildirmekle yükümlüdürler. Ayrıca hakkında acil korunma

kararı alınması gereken çocuklarla ilgili çocuk birimleri durumun gerektirdiği önlemleri almak suretiyle çocuğun güvenliğini sağlamakta ve mümkün olan en kısa sürede aile ve sosyal hizmetler il müdürlüklerine teslimi sağlanmaktadır.

Çocuklarımızın çoğunun okullarda olduğu düşüncesiyle, çocukların korunmasına yönelik okullarda alınan güvenlik tedbirlerinden bahsetmek isterim. Burada, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Belediyeler Birliği iş birliğiyle Eğitim ve Güvenlik Projesi oluşturulmuş ve bu kapsamda da Çocukların Eğitim Süreçlerinin Güvenliğine İlişkin Koruyucu ve Önleyici Hizmet ve Tedbirlerin Artırılmasına Yönelik İş Birliği Protokolü kapsamında 20 Haziran 2022 tarihinde imzaya konulan bu protokolle birlikte okulların güvenliğinin çerçevesi bu şekilde çizilmiştir. Protokol kapsamında, Millî Eğitim Bakanlığıyla pilot illerde yapılan çalışmalar, saha araştırmaları, saha çalışmaları sonucu ülke genelindeki tüm okulların belirtilen risk analizleri doğrultusunda öncelik derecelerine ayrılmak üzere okul ve çevresi güvenlik ölçeği oluşturulmuş, her eğitim öğretim yılı başında millî eğitim müdürlükleriyle yapılan ortak çalışmalar neticesinde okullar yüzde 75'i kolluk değerlendirmesi ve yüzde 25'i Millî Eğitim Bakanlığının ildeki il müdürlüğünün belirlemesi tarafıyla dört öncelik grubuna ayrılmıştır. Yani Güvenli Okul Güvenli Gelecek Projesi kapsamında ve protokol kapsamında okulların güvenliği titiz bir şekilde belirlenmekte ve alınan kararlar doğrultusunda da gerekli tedbirler uygulanmaktadır.

İş Birliği Protokolü kapsamında, 2024-2025 eğitim öğretim döneminde Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından, ildeki il emniyet müdürlükleri tarafından, öncelik derecesi yüksek olan 1.219 okulda sabit olarak görev yapmak üzere 1.032 okul kolluk görevlisi görevlendirilmiş durumda. Bu personelimiz bizzat okullarda bulunup aynı kampüs içerisinde birkaç tane okul da varsa hepsiyle iletişim hâlinde bir okul kolluk görevlisi görevlendirmesi mevcut. Yine, aynı şekilde, 43.874 okulda okul yönetimiyle sürekli iletişim hâlinde olan 19.856 güvenli eğitim koordinasyon görevlisi personelimiz var. İlgili okuldaki okul müdürü ya da müdür yardımcısı pozisyonundaki yöneticilerle sürekli iletişim hâlinde, sürekli diyalog hâlinde, okulun güvenlik ihtiyaçları ya da alınması gereken tedbirlerle ilgili sürekli istişare hâlinde direkt iletişim kuran personelimiz mevcut. Yine, okul giriş çıkış saatlerinde 20.848 okulda 5.800 ekip görevlendirilerek okulların giriş çıkış saatlerinde gerek trafik olsun gerek insan yoğunluğu olsun resmî ekiplerle, sivil ekiplerle okulların giriş çıkış güvenliği de sağlanmakta. Jandarma Genel Komutanlığı tarafından da illerde il jandarma komutanlıklarımız ve ilçe jandarma komutanlıklarımız sorumluluğunda 20.234 okulda 14.370 güvenli eğitim koordinasyon görevlisinin yine aynı şekilde iletişimi sağlamak ve okulun güvenlik ihtiyacıyla ilgili sorunlara vâkıf olmak ve çözmek amacıyla görevleri mevcut olup yine, jandarma bölgesinde de okul giriş ve çıkış saatlerinde ağırlıklı olmak üzere 224.802 devriye faaliyeti icra edilmiştir. Yine, bu, eğitim öğretim yılı sonuna kadar da bu anılan personelle birlikte bu hizmetler yerine getirilecektir.

"Güvenli Okul Güvenli Eğitim" faaliyetleri kapsamında 2024 yılında yapılan denetimlerden bahsetmek istiyorum. Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yani ildeki il emniyet müdürlükleri ve ilçe emniyet müdürlükleri tarafından 160.541 okul çevresinin kontrol edildiğini, bu bölgede olan 2 milyon 921 bin 544 şahsın kontrol edildiğini, bu şahıslardan 1.680'ine işlem yapıldığını ve yine, okullar civarındaki 642.612 tane iş yerinin kontrol edildiğini ve bu iş yerlerinde usulsüz olduğu tespiti yapılan 5.779 tane iş yerine de işlem yapıldığını ifade etmek isterim. Yine, aynı şekilde, Jandarma Genel Komutanlığı sorumluluk bölgesinde il jandarma komutanlıklarımız ve ilçe jandarma komutanlıklarımız tarafından 145.978 okul çevresinin kontrol edildiğini, 730.386 şahsın bu okullar civarında sorgulamasının ve kontrolünün yapıldığını, yine, 421 şahsa işlem yapıldığını, bu okullar civarında 118.782 tane iş yerinin kontrol edildiğini ve 1.068 tane iş yerine de işlem yapıldığını ifade etmek isterim.

Yine, İş Birliği Protokolü kapsamında, okulların öncelik durumlarına göre belirlenen periyotlarda güvenli eğitim koordinasyon görevlisi -biraz önce iletişim ağında olan personelimiz tarafından- okul yönetimleriyle düzenli olarak görüşmekte, bildirilen sorunların polis ve Jandarma birimlerince takibi yapılarak ilgili kurumlara sevk edilip sorunlara ilişkin çözümler sağlanmaktadır. Bu kapsamda da dijitalini de gördüğünüz okul gözlem formu doldurulmak suretiyle -2024 yılı içerisinde 334 bin tane bu formdan düzenlenmiş- aksaklığı, eksikliği olan konularla ilgili, ilgili kurumlarla da aracılık sağlayarak bu sorunların giderilmesine yönelik çaba sarf ettiğimizi ifade etmek isterim.

Yine, bununla yetinmeyip gerek Jandarma gerek Emniyet olarak biz tabii ki eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerini de yürütüyoruz. Okul yönetimlerinden gelen talepler ya da gerekli durumlarda öğrencilere yönelik kişisel güvenlik, trafik güvenliği, siber güvenlik ve benzeri konularda kolluğun çocuk birimini koordinesinde ilgili uzman birimlerle birlikte eğitimler verilmekte olup eğitimlerin içerisinde öğrencilerin maruz kalabileceği suçlar, suçtan korunma yöntemleri ve suçluyla karşılaşması durumunda ne yapmaları gerektiği şeklinde bilgilendirmeler yapılmaktadır. Görsellerde de görüldüğü gibi hem jandarma hem polis olarak okullarda yine okulların yönetiminin talebi ya da biz gidip bu tür eğitimleri veriyoruz. 2024 yılında 15.716 bilgilendirme, bilinçlendirme faaliyetinin düzenlendiğini, 2 milyon 546 bin 878 öğrenciye de ulaşıldığını ifade etmek isterim.

Okul güvenlik kameraları yani KGYS'ye entegrasyonla ilgili de çalışmalarımız devam ediyor. Okullardaki güvenlik önlemlerini en üst seviyede almak amacıyla Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından öncelik seviyesi yüksek olduğu belirlenen 71 ilde 760 okulun çevrelerindeki kameralar Kent Güvenlik Yönetim Sistemi yani KGYS'ye entegre edilmiş durumda. Yine, mülki amirler sorumluluğunda yerel imkânlar doğrultusunda planlanan bin okulda da yine gerekli çalışmaların devam ettiğini ifade etmek isterim. Ayrıca, güvenlik kamera sistemi olmayan okul kalmaması amacıyla KGYS'ye entegre şartı aranmaksızın -çünkü birtakım teknik özellikler taşıması gerekiyor- öncelik derecelerine göre ayrılan okullardan başlanarak okul önleri ve yakın çevresini de görecektir şekilde, kolluğun ulaşımına imkân verecek şekilde, belirlen teknik şartları sağlayacak şekilde okul kameralarının tamamlanması konusunda da Bakanlığımız tarafından valilikler talimatlandırılmış, kaymakamlıklarımız talimatlandırılmış ve bu süreç de devam etmektedir.

Tabii ki trafik tedbirleri de çok önemli. Çocuklara yönelik "trafik" başlığı altında yürütülen faaliyet ve projelere baktığımızda, hem jandarma hem polis olarak Çocuklar İçin Trafik Eğitimleri (Trafik Dedektifleri) Projesi, çocuk trafik eğitim parklarında Trafik Eğitim Projesi, okul geçidi görevlisi eğitimleri, Mobil Trafik Eğitim Tırı, Hatalı Sürücüyü Kırmızı Düdük Kampanyası, Okul Yolunda Her Şey Yolunda Kampanyası şeklinde, trafikle ilgili, Bakanlığımız koordinesinde jandarma ve polis olarak değişik projeler yürütüyoruz. Tüm faaliyet ve projeler kapsamında son üç yıl içerisinde 10 milyon 626 bin 429 çocuğa bu şekilde ulaştığımızı ve 351.422 okul servis şoförü ve servislerdeki rehber personele yönelik eğitim verildiğini ifade etmek isterim.

Yine, trafik tedbirleri kapsamında, okul servis araçlarının denetimlerine de titizlikle devam edilmekte, yoğunluğa göre görev ihtiyacı duyulan okulların giriş çıkışı saatlerinde trafik yönünden tedbirler alınarak okul servis araçları Okul Servis Araçları Yönetmeliği'ne uygun mu, değil mi; şartları taşıyor mu, taşıyor mu şeklinde kapsamlı denetimler yapılmaktadır. 2024 yılında 743.235 okul servis aracı denetlenmiş, 104.120 araç hakkında eksikliği olan ya da mevzuata aykırı hükümler olanlarla ilgili gerekli iş ve işlemler yapılmıştır.

Yine, Bakanlığımız koordinesinde hem Emniyet Genel Müdürlüğü hem de Jandarma Genel Komutanlığı olarak 81 ilde eş zamanlı olarak güvenli eğitim ortamlarının sağlanmasına yönelik, çocuk ve gençlerin korunmasına yönelik okul çevreleri ile servis araçları denetim uygulaması yapılmaktadır. Bu kapsamda, okul çevrelerinde bulunan umuma açık yerler kontrol edilmekte, okul servis araçları denetlenmekte ve okul çevrelerinde bulunan şahıslar kontrol edilerek bu kapsamda detaylı uygulamalar yapılmaktadır. Bu uygulamalar özellikle eğitim öğretim yılı başlangıçlarında ve ara tatil tarihlerinde yapılıyor. 2023 ve 2024 yılında beşer uygulama yapılmış; ayrıca, kolluk tarafından da yine sürekli olarak bu eş zamanlı uygulama haricinde de hem Jandarma bölgesinde hem de polis bölgesinde hem çocuk birimlerimizin devriye ekiplerince hem de resmî ekiplerimiz tarafından yine kontroller yapılmaktadır. Çocukların ve gençlerin korunmasına yönelik ülke geneli eş zamanlı yaptığımız uygulama sonuçlarına baktığımızda, 2024 yılı için 90.529 okul çevresinin kontrol edildiğini, 763.931 şahsın kontrol edildiğini, 2.173 şahsa işlem yapıldığını, yine...

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Bu işlemlere ilişkin kayıtlar var mı?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANI TARIKHAN ÇETİNER - Evet var yani şahıslarla ilgili. Ya, aranma şahsı olan kişiler alındığında bunların gerekli işlemleri yapılıyor kontrol edilen okullar çevresinde. Trafikle ilgili de aynı şekilde, onu da ifade edeyim...

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Mesela, uyuşturucu ya da okullar çevresinde torbacılar olarak bilinen kişiler mi, yoksa genel olarak mı?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANI TARIKHAN ÇETİNER - Genel olarak. Yani tabii ki yaptığımız uygulama asayişin sağlanmasına yönelik tüm ilgili birimleri, uzmanlaşmış birimlerin görev alanını ilgilendiren hususlar. İşte, tek tek, sigara satılıyor mu, alkol satışı var mı, uyuşturucu satışı var mı, şüpheli şahıslar geziyor mu vesaire çok yönlü uygulama yapılıyor ve okulla ilişkisi olup olmadığına bakılan, velisi mi, vasisi mi, okula getiren bir kişi mi, yoksa başka yabancı bir kişi mi manasında şüpheli şahıslar üzerinde bu uygulamalar tabii yapılıyor, hem jandarmanın hem de polisin şüphelendiği kişiler üzerine yapılıyor.

Evet, Murat Paşam...

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI ASAYİŞ DAİRE BAŞKANI TUĞGENERAL MURAT EVREN - Sayın Vekilim, bu konuyla ilgili her hafta bir çizelge hazırlıyoruz, Emniyet kendi bölgesinde, biz kendi bölgemizde. Bu çizelgede denetim ve kontrolü yapılan ilkokul, ortaokul ve lise sayıları, görevlendirilen asayiş, tim ve ekip sayıları, yine, trafik tim ve ekip sayıları, kontrol yapılan şahıs sayısı ve uyuşturucu olur, silah olur, ele geçirilen malzeme miktarı dâhil olmak üzere haftalık hazırlamış olduğumuz çizelgeyi hem İller İdaresi Genel Müdürlüğüne hem de 2 Bakan Yardımcımıza, Emniyetten sorumlu ve Jandarmadan sorumlu Bakan Yardımcılarımıza biz iletiyoruz. Bu konuda yaptığımız, aldığımız tedbir bu şekilde.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANI TARIKHAN ÇETİNER - Evet, bu uygulama kapsamında 156.998 tane okul servis aracının kontrol edildiğini ve eksikliği olan ya da yönetmeliğe uygun şartları taşımayan 2.815 tane servis aracına işlem yapıldığını, yine, okullar civarında 178.025 tane iş yerinin kontrol edildiğini ve 378 tane iş yerine işlem yapıldığını, uygulama neticesinde ele geçirilen suç unsurlarına baktığımızda, 47 tane ateşli silah, 27 tane kesici delici alet, 11.285 paket kaçak sigara, 38.776 kıyılmış tütün, 66.460 adet makaron sigara ve 48 litre kaçak içki... Tabii ki bu az miktar da olsa kesici alet, ateşli silah gibi şeylerin birçoğu şahısların üzerinden, diğer malzemelerin de okullar civarındaki ya da uzak mesafede çocukların gidebileceğini düşündüğümüz iş yerlerinde yapılan çalışmalar neticesinde elde edilen malzemeler. Bu eş zamanlı uygulamayı biraz önce ifade ettiğim gibi 81 ilde Jandarma ve Emniyet olarak yapıyoruz.

Diğer faaliyet ve çalışmalardan bahsetmek istiyorum. Özellikle Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığına gittiğinizi biliyoruz ama yine sanal ortamda da çocukların güvenliğini sağlanması yönüyle, özellikle suçların sanal ortamda da işlendiğini düşünerek, SİBERAY Programı kapsamında toplumsal farkındalığın artırılmasına yönelik faaliyetler yürütülüyor. Müstehcenlik, çocuğun cinsel istismarı, şiddet ve siber zorbalık gibi suç unsurları barındırdığından yetkili sulh ceza hâkimlikleri tarafından Roblox, Wattpad, IMVU ve Discord gibi sitelere erişim kararları alınıyor ve kaldırılmaya devam ediliyor. Yine, internet üzerindeki açık kaynaklardan 7/24 esasına göre hem Jandarma birimlerimizce hem Emniyet, polis birimlerimizce devriye faaliyetleri icra ediliyor. Çocuk Koruma Programı kapsamında çocuk cinsel istismar görüntülerini indiren, yayan ve ülkeye sokanlar hakkında da gerekli tespitler yapılarak bilişim uzmanlarımız tarafından sanal devriye yapmak suretiyle elde edilen bilgiler yargı mercilere intikal ettirilmekte. Yine, ülke genelinde eş zamanlı çevrim içi çocuk istismar operasyonları da bu kapsamda yapılmaktadır.

Kayıp Alarmı Projesi'nden bahsetmek istiyorum. Özellikle çocukların kaybolması ve peşinden de bir an önce bulunmasına yönelik geliştirdiğimiz bir proje. Bu kapsamda, ilgili çocuk birimlerine müracaatları yapılan çocuklarla ilgili fotoğraflarının en yakın kolluk birimine müracaat edilirken getirilmesi ve ailenin de bilgisi ve isteği dâhilinde, kaybolduğu bölgedeki telefon sahiplerine GSM operatörleriyle yapmış olduğumuz çalışmalar neticesinde onları aracı kılarak aktarmak suretiyle, fotoğrafların yayınlanması suretiyle o bölgede eğer görülen varsa kaybolan çocuktan bunların bulunması için faaliyete geçirdiğimiz bir proje. Bu projeye çocuğun kaybolduğu bölgedeki tüm cep telefonu kullanıcılarına kayıp çocuğun bilgileri SMS olarak iletilmekte ve ayrıca kurumsal, sosyal hesaplarımızdan da bu görüntüler yayınlanmaktadır.

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Bu devrede mi şu an?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANI TARIKHAN ÇETİNER - Tabii, devrede, evet.

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Ne zamandan beri devrede peki?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANI TARIKHAN ÇETİNER - 2014 yılında hayata geçirdiğimiz bir proje. Kaç kişinin bu yöntemle bulunduğunu ve ailesine teslim edildiğini raporda da belirtiriz. Benim bizzat bildiğim bir konu

vardı; yurttan ayrılan bir kız çocuğu, yurt yönetimi tarafından müracaat edilmişti ve o bölgedeki şahıslara fotoğrafı gönderilmişti, tesadüfen bir dolmuş şoförünün telefonla mesaj düşüyor ve aynadan baktığında o kayıp kızı görüyor ve hemen polis merkez amirliğinin önüne çekerek, bildirimde bulunarak kayıp çocuğun herhangi bir suça sürüklenmeden ya da herhangi bir şekilde mağdur olmadan bulunarak teslimi sağlanmıştı diye hatırlıyorum, öyle bir olay vardı geçmişte.

Yine, çocuk işçiliğiyle mücadele kapsamında, özellikle Jandarma bölgesi ağırlıklı olmak üzere -yine polis bölgesinde de- Mevsimlik Tarım İşçiliği Projesi (e-METİP) kapsamında mevsimlik tarım alanlarında çalışan ailelerin ve çocukların kayıtları tutulmakta, çocuklara yönelik koruyucu ve önleyici tedbirler devriyeler vasıtasıyla kontrol edilmekte, hazırlanan broşürler vatandaşlara ulaştırılarak çocuk işçiliği hususunda vatandaşların ihbarda bulunmasına yönelik farkındalığın artırılması çalışmaları yürütülmektedir.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) - Kaç yerde var e-METİP yani kaç ilde var?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANI TARIKHAN ÇETİNER - Yani proje tüm illerde uygulanıyor ama özellikle kırsal alan ve tarım işçiliğinde çalışan çocuklarla ilgili.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ TUĞRUL DEMİRYÜREK - Sayın Vekilim, bu özellikle Doğu ve Güneydoğu illerimizde, malumunuz, mevsimlik tarım işçilerinin ve Akdeniz Bölgesi'nde ağırlıklı olarak ancak tüm 81 ilimizde de hâlihazırda bu proje kapsamında jandarma devriyelerimiz, yine, varsa polis bölgesinde polis devriyelerimiz aracılığıyla bunların hepsi e-METİP Projesi kapsamında kayıt altına alınıyor. Kayıt altına alındıktan sonra zaman zaman da devriyelerle kontrol ediliyor. Eğer ki bunların içerisinde 18 yaşından küçük çalıştırılan çocuk varsa bu konuda tutanaklar tutuluyor, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığıyla koordineli hareket ediliyor. Buna uymayanlar, okula gönderilmeyen çocuklar varsa bununla ilgili de işlem yapılması sağlanıyor. Tüm illerimizde mevcuttur.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Yabancılar için de bu geçerli mi? Mesela Suriyeliler...

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ TUĞRUL DEMİRYÜREK - Tabii, Sayın Vekilim, onunla ilgili de Göç İdaresi Başkanlığıyla beraber hareket ediyoruz, oraya bilgi vermek suretiyle.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANI TARIKHAN ÇETİNER - Çocuk ve Gençler Sosyal Koruma ve Destek Programı (ÇOGEP) Projesi'nden de bahsetmek isterim. Bu projenin amacı çocuk ve gençlerin kişisel ve sosyal gelişmelerinin sağlanması, çevresinde toplumsal açıdan korunmalarına ilişkin tedbirlerin yaşama geçirilmesi, bu kapsamda kendine sosyal ve eğitim desteği sağlanarak topluma faydalı bireyler olarak yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. ÇOGEP kapsamında, 2012 yılında faaliyete geçen bu projeye birlikte 2012-2023 yılları arasında 898 proje uygulamaya konularak 5 milyon 402 bin 85 çocuk ve gence ulaşılmıştır. Bu çocuklarla ne tür faaliyetler yapıyoruz? Sosyal ve kültürel faaliyetler, eğitimlerinin desteklenmesine yönelik faaliyetler, sportif faaliyetler, risk altındaki çocukların topluma sağlıklı bireyler olarak kazandırılması faaliyetleri, meslek edindirme faaliyetleri; bilgilendirme, bilinçlendirme materyalleri oluşturularak tanıtım faaliyetleri yapılıyor. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığından tahsil edilen bir bütçeyle birlikte iller projelerini hazırlıyorlar, o bütçeyi burada biz inceliyoruz illerdeki projeleri -hem bütçesini hem faaliyetinin içeriğini- ve yönlendirme yaparak illerde etkin projeler yürütülmesine yönelik merkezden de bu desteği sağlıyoruz.

Dilencilik ve sokak işçiliğiyle mücadele faaliyetlerinden bahsetmek isterim. Aile ve Sosyal Hizmetler İl müdürlükleri bünyesinde her ilde oluşturulan Çocuklar Güvende ekipleri içerisinde en az 2 sosyal çatışma gönüllüsü ile çocuk şube müdürlüklerinden ve çocuk kısım amirliklerinden en az 1 personel bulunmakta olup ekipler tarafından ilin risk değerlendirmesine göre çalışma alanları belirlenmekte ve belirli bir plan dâhilinde sokakta yaşayan ve direnen çocuklara yönelik alan taramaları yapılmaktadır. Tespit yapılması hâlinde gerekli adli ve idari işlemler yapılmakta, ayrıca çocuk hakkında Sosyal Hizmetler İl müdürlükleri tarafından sosyal inceleme yapılarak çocuğun ihtiyaç duyduğu sosyal, ekonomik veya tedbir kararları uygulanmaktadır.

Bağımlılıkla mücadele kapsamında En İyi Narkotik Polisi Anne Projemizden de bahsetmek isterim. Özellikle geleceğimizin teminatı olan gençlerimizin ve çocuklarımızın uyuşturucu ve bağımlılık yapan maddelerden uzak tutulması amacıyla narkotik birimlerimiz tarafından önleme ve bilgilendirme faaliyetleri kesintisiz devam etmektedir. En İyi Narkotik Polisi Anne Projesi'yle de madde bağımlılığı ve uyuşturucuyla mücadele alanında annelerin farkındalığın artırılması -çünkü çocuklara bire bir yakın olan daha çok anneler olduğundan dolayı- bu yolla hem gençler arasında uyuşturucu kullanımının önlenmesi hem de birimlerimizce yürütülen çalışmada toplumsal katkının sağlanması amacıyla başlatılan bir projedir. Annelere yönelik hazırlanan eğitim modeli kapsamında bilgilendirme faaliyetlerine 2020 yılı Ekim ayı itibarıyla başlanmıştır. Projeye son üç yılda 3 milyon 260 bin 804 kişiye ulaşılarak bu konuda bilgilendirme faaliyetleri yapılmıştır.

Yine, bağımlılıkla mücadele kapsamında Narko Tır Projesi'yle "Hedef Olma, Hedefsiz Kalma" sloganıyla, mottosuyla madde kullanımı ve zararlarının animasyon ve eğitim programlarıyla anlatılması amacıyla, 9'uncu sınıf ve üstü katılımcıların faydalanması amacıyla narkotik eğitim tırı dizayn edilmiş ve 2015 yılında İstanbul'da faaliyete başlamıştır. Yine, Konya İl Emniyet Müdürlüğümüz de 2020 yılında bir tır geliştirmiş ve 2021 yılında faaliyete başlamıştır. Bu tırlar aynı zamanda illerimizi gezerek 9'uncu sınıf ve üstü katılımcılara bilgilendirme yapılmakta. Projeye 474.568 öğrenciye ulaşıldığını ifade etmek isterim.

Bağımlılıkla mücadelenin diğer bir yönü de yine 2020 tarihli Cumhurbaşkanlığı kararıyla ülkemize ithali ve satışı yasaklanan elektronik sigara ürünleri, bunların detayında puf, likit, elektronik ve nargile ve benzeri ürünlerin özellikle okul çevrelerinde sıkı bir şekilde denetlenmesi hem polis hem de jandarma birimlerimizce yapılmaktadır. Ayrıca, 2019 tarihli Cumhurbaşkanlığı genelgesiyle oluşturulan Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu kararı gereğince de yine aynı şekilde denetimler yapılmakta. Okul çevrelerinde bulunan TEKEL ruhsatlı ve TEKEL ruhsatsız bakkal, market, büfe gibi yerler ile sigara satışı yapılması ihtimali bulunan kafeler tespit edilip bunlarla ilgili gerekli kontroller yapılmakta, kanunun yasakları tebliğ edilerek her ay 2 kez denetlenmektedir. Son üç yıl içerisinde sigara satış ihtimali bulunan yerlerde yapılan denetimlerde 973.944 iş yerinin kontrol edildiğini, yine 2.915 iş yerine de işlem yapıldığını ifade etmek isterim.

Bununla birlikte bilimsel çalışmalar da yapıyoruz. Gerek Polis Akademisi gerek Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisindeki uzmanlarla, öğretim görevlileriyle çalışmalar yapılmakta. Bu kapsamda Polis Akademisi Başkanlığı tarafından

"Göç Yolunda Kadın ve Çocuk" çalıştayı 2023 yılında Ankara'da düzenlenmiştir. Yine, 2024 yılında Ankara'da "Çocuk Suçluluğunda Önleyici ve Koruyucu Yaklaşımlar" temalı Uluslararası Suç Araştırmaları Sempozyumu düzenlenmiştir. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi tarafından da "Çocuk İstismarı ve Mücadele" temalı panel düzenlenmiş; ayrıca, 2022 yılında PKK terör örgütü ve teröre sürüklenen çocuklar ile 2023 yılında "30 Soruda Jandarma ve Çocuk Güvenliği" isimli çalışmalar yapılarak kitap hâline getirilmiş ve dağıtımı sağlanmıştır.

Mevzuat önerilerimizden bahsetmek istiyorum. Belirli suçlardan kaydı olan çocukların yakın işlerde çalıştırılmaması, özellikle çocuklara yakın olan gruplarda, yerlerde çalıştırılmaması amacıyla çocukların başta cinsel istismar olmak üzere tüm suçlardan korunması için çocukların yoğun olarak bulunduğu yerlerde cinsel istismar, uyuşturucu suçlarından soruşturması, kovuşturması devam eden, hüküm giyen kişilerin çalıştırılmayacağıyla ilgili mevzuat düzenlemesinin yapılmasının fayda sağlayacağı teklifinde bulunmak isteriz.

Yine, çocuklarını dilencilikte araç olarak kullananlara yönelik yaptırımlar çerçevesinde Türk Ceza Kanunu madde 229'da dilencilik suçu düzenlenmiş. Suçla ilgili olarak çocuklarını dilencilikte araç olarak kullanan kişilere yönelik cezalarının artırılmasının faydalı olacağını düşünüyoruz. Suçun yakınları tarafından tekerrürü hâlinde çocuğun 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında alınan bakım tedbirine istinaden devlet koruması altına alınmasıyla ilgili de bir teklif yapılabileceğini değerlendiriyoruz.

Yine, çocukların alkol bağımlılığından korunması amacıyla çocuklara "uçucu madde" dediğimiz çakmak gazı, kimyasal yapıştırıcı, tiner ve benzeri tütün ürünleri satışı yapanlar hakkında Türk Ceza Kanunu madde 194 kapsamında sağlık için tehlikeli madde temininden işlem yapılırken alkol satışı yapanlar hakkında da idari işlem yapılmakta. Çocuğun sağlığının tehlikeye sokulması hâlinde ise adli işlem yapılmakta, tütün mamulü uçucu maddelerde olduğu gibi çocuklara alkol satışı yapanlar hakkında da adli işlem yapılması yönünde bir düzenleme yapılmasının en azından caydırıcılığı artıracığı düşüncesindeyiz.

Genel çerçevede hem Emniyet Genel Müdürlüğü hem de Jandarma Genel Komutanlığı olarak çocuk birimlerimiz ve ilgili diğer birimlerle yapmış olduğumuz faaliyetlerden kısaca bahsetmek istedim.

Arz ederim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Teşekkür ediyorum.

Şimdi AFAD'ı dinleyeceğiz.

Hocam, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- AFAD Başkan Yardımcısı Önder Bozkurt'un, yapılacak sunumun konusuna ilişkin açıklaması

AFAD BAŞKAN YARDIMCISI ÖNDER BOZKURT - Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim; birazdan Deprem ve Risk Azaltma Genel Müdürü Orhan Tatar Hocamızın arz edeceği sunumda özellikle AFAD Başkanlığımızın bütünsel afet yönetimi kapsamında afet öncesi risk ve zarar azaltma, afet anında müdahale ve afet sonrası iyileştirme süreçlerinde bir bütün olarak çocuklarımıza ve gençlerimize yönelik yapmış olduğumuz çalışmalar yer alacaktır. Bu vesileyle ben bu çalışmalarını sizlere arz etmekten de büyük memnuniyet duyduğumu belirtmek istiyor ve davetiniz için de teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Teşekkür ediyorum.

Hocam, yalnız şöyle bir durum çıktı şimdi, Başkan Yardımcımızın ifadesinden sonra: Biz çalışmalarınızın tamamını dinlemek istemiyoruz, çocuğa yönelik çalışmalarınızda sorun alanı olarak gördüğünüz ve çözüm için önerileriniz, sizce uygun çözüm yolu nedir, onu istiyoruz. Onun için bizi çok fazla böyle brifinge boğmadan...

III.- SUNUMLAR (Devam)

2.- AFAD Deprem ve Risk Azaltma Genel Müdürü Orhan Tatar'ın, bütünsel afet yönetimi kapsamında afet öncesi risk ve zarar azaltma, afet anında müdahale ve afet sonrası iyileştirme süreçlerinde çocuklara ve gençlere yönelik yaptıkları çalışmalar hakkında sunumu

AFAD DEPREM VE RİSK AZALTMA GENEL MÜDÜRÜ ORHAN TATAR - Yok, çok uzatmayacağım Sayın Başkanım ben de yani böyle maksimum yirmi dakikada bitirmeyi planlıyorum.

Öncelikle çok teşekkür ediyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, AFAD'ın misyonundan bahsetmeme gerek yok, ülkemizdeki bütünsel afet yönetiminde özellikle hazırlık, risk azaltma, müdahale ve iyileştirme süreçlerini tümüyle yürüten bir kurum olarak 2009 yılında kurulan bir genç kurum biliyorsunuz.

Tabii, en önemli şey, "çocuk" dediğimizde, baktığımızda, aslında bizim "Afete Hazır Türkiye" diye bir eğitim ve bilinçlendirme projemiz var. Bu proje kapsamında aslında "Afete Hazır Aile" "Afete Hazır Okul" "Afete Hazır Gençler" ve "Afete Hazır İşyeri" adı altında 4 farklı eksen altında şu ana kadar her yıl çok fazla sayıda kişiye eğitim veriyoruz. Bu anlamda, 2024 yılında 7,5 milyon kişiye ulaştığımız, 2025'te 640 bin civarında kişiye bu afet farkındalık eğitimlerini vermişiz. Tabii, çocuklarımıza baktığımızda yani öğrencilerimize baktığımızda bu sayı büyük oranda öğrencilerimizden oluşuyor, aslında bu da önemli bir ayrıntı; 2024'te 5 milyon civarında, 2025'te ise şu ana kadar 460 bin civarında. Bu sayı sürekli güncelleniyor çünkü farklı farklı yerlerden bu eğitimler yapılarak sonuçta bizim veri tabanlarımıza yansıyor. Bu eğitimler şu ana kadar bu şekilde tamamlanmışlar. Burada önemli ayrıntılardan bir tanesi de engelli çocuklarımız, özellikle işitme engelli, görme engelli ve fiziki engelli bireylere 2024 yılı içerisinde toplam 2.072 engelli çocuğumuza ulaşarak bu eğitimler verilmiş. Sayın Başkanım, tabii, bizim hem Ankara'da hem de Bursa'da çok önemli bir afet eğitim merkezimiz var. Burası her gün cıvı cıvı, çocuklarımızla dolup taşıyor. Orada her gün, günün her saatinde bir randevu yöntemiyle, Millî Eğitim Bakanlığımızla da bir koordinasyon hâlinde sürekli çocuklarımıza eğitim veriyoruz.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Eğitim merkezi sayısını artırmak gibi bir hedefiniz var mı?

AFAD DEPREM VE RİSK AZALTMA GENEL MÜDÜRÜ ORHAN TATAR - Tabii, yani en büyük hedeflerimizden bir tanesi o. Artı, zaten 6 Şubattan sonra daha da bu talep arttı ve özellikle belediyelerimiz, özellikle yine kamu kurumlarının bünyesinde değişik yerlerde bu tür afet eğitim merkezleri artıyor. AFAD, tabii, buna her zaman öncülük yapmaktan büyük bir mutluluk duyuyor.

Diğeri de Bursa'daki afet eğitim merkezimiz, 2014 yılında kurulan bir merkez. Geçen hafta orayı ziyaret ettim. Gerçekten insan mutlu oluyor, civil civil; daha çok da ilkokul, ortaokul çağındaki çocuklarımız buraları ziyaret ediyor. Buralarda farklı farklı modüller üzerinde, işte, kimi yerde fırtına simülasyonunu, kimi yerde deprem simülasyonu, kimi yerde yangın; bunları oralarda deneyimleyerek sonuçta ciddi bir farkındalık kazanıyorlar.

Yine, bizim önemseydiğimiz konulardan bir tanesi "hazırım.gov.tr" diye bugünlerde tamamlanma aşamasında olan çok önemli bir "web" sayfamız var. Bunun içerisinde bizim Türkiye Afet Risk Azaltma Planı'nda tanımladığımız 13 tane farklı afet türü ve birçok farklı konuda, farklı farklı yaş grubundaki insanlara dönük böyle bir sitemiz var; bu tamamlanma aşamasına geldi. Tabii, bunu bir yandan da çocuklar için çok önemsiyoruz. Özellikle bunun içerisinde çocuklara dönük birtakım animasyon serileri var, birtakım oyunlar var. Bunların içerisinde iki tane böyle çok basit -birkaç saniye göstereceğim- hazırladığımız animasyon var. Tabii, sonuçta çocuklar bunları izlerken, oyun oynarken bir yandan da farkındalık kazanıyorlar. Tabii, bizim için bu afet farkındalığında çocuklarımız en önemli hedef kitle çünkü o akşam eve gittiğinde annesine, babasına, kardeşine anlatacak ve böyle bir kartopu şeklinde bu süreç daha da ileri bir noktaya gelecek. Bunları çok uzatmayayım vaktinizi almamak adına ama hakikaten bu site yürürlüğe girdiğinde, tamamlandığında son derece iyi bir hâle gelecek.

Bir başka önemli ayrıntı, bizim yine önemseydiğimiz konulardan bir tanesi, afet farkındalık eğitmen eğitimi. Şu anda bunun bir pilot çalışmasını 2024 yılı içerisinde Düzce'de gerçekleştirdik. 6-7 Kasım tarihlerinde yaptığımız eğitimlerle 243 öğretmenimizi afet farkındalık eğitmeni olarak yetiştirdik. Burada en büyük arzumuz, en büyük temennimiz Millî Eğitim Bakanlığımızla da iş birliği hâlinde olarak -biliyorsunuz, 56 bin tane okulumuz var Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde- her okula bir afet farkındalık eğitmeni yetiştirmek istiyoruz; bu çok önemli. Bu şekilde, tabii, sadece Millî Eğitim Bakanlığı değil aynı zamanda bizim akreditasyon sistemimiz içerisinde farklı farklı STK'ler, odalar, meslek odaları, bunların da eğitmen eğitimi sertifikası alarak, akreditasyon alarak bu süreçlere katkı sağlaması çok önemli.

İki buçuk yıldan beri görev yapıyorum. Birçok konuda kapasiteyi geliştiriyoruz ama gerçekten bu afet farkındalığı konusunda hakikaten çok ciddi şekilde yol almamız gerekiyor çünkü ne yaparsak yapalım, farkında olmadığımız sürece açıkçası mesafe almak güçleşiyor. O açıdan da bu afet farkındalık eğitimlerini toplumun bütün kesimlerine yayarak yaygınlaştırmak bizim en temel görevimiz.

Yine, AFAD'ın bünyesinde sosyal çalışmacılarımız var, bunlarla Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız bünyesinde, UNICEF tarafından desteklenen bir proje kapsamında psikososyal destek hizmetleri eğitimi verildi.

6 Şubatin ikinci yıl dönümünde, yine çocuklarımızın tamamen merkezinde olduğu birtakım etkinliklerle, Süper Lig müsabakalarında, 1. Lig müsabakalarında birtakım farkındalık faaliyetleri yapıldı; işte, seremoniye çocuklarla beraber çıkıldı, pankartlarla çıkıldı; çocuklarımız bir futbol müsabakasına götürüldü.

Yine, geçen hafta 1-7 Mart Deprem Haftası hemen hemen her ilimizde, AFAD'a bağlı her il müdürlüğümüz koordinasyonunda, değişik illerimizde birtakım tahkikatlar -bunu her yıl rutin şekilde gerçekleştiriyoruz- yapıldı. Yine, tabii, bu sürece aynı şekilde Millî Eğitim Bakanlığımız da dâhil oluyor ve her geçen gün aslında okullarımızda yapılan bu tür tatbikatların daha ciddi şekilde yapıldığını görmek bizi mutlu ediyor. Çünkü 6 Şubatin gerçekten yarattığı bir travma var, bir farkındalık var ve bu süreçte gerçekten hem okullarımızda hem de birçok farklı farklı birimlerimizde bu tür tatbikatlar daha doğru, daha ciddi, daha davranış değişikliği oluşturacak şekilde oluşuyor; tabii, bu da bizi mutlu ediyor.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Müfredata dâhil olmasını düşünür müsünüz Hocam?

AFAD DEPREM VE RİSK AZALTMA GENEL MÜDÜRÜ ORHAN TATAR - Nasıl efendim?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Bu afet farkındalık eğitiminin Millî Eğitim müfredatına bir ders olarak...

AFAD DEPREM VE RİSK AZALTMA GENEL MÜDÜRÜ ORHAN TATAR - Çok isteriz, çok isteriz; bu mümkünse sizden en büyük istirhamımız bu olacaktır yani keşke üniversitelerimize "temel afet dersi" diye bir ders koyabilsek. Biliyorsunuz, üniversitelerde, YÖK Kanunu'nun 4'üncü maddesinde -yanlış hatırlamıyorsam- Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihî, yabancı dil, Türk dili; bunlar zorunlu dersler. Son birkaç yıl önce, biliyorsunuz, iş sağlığı ve güvenliği de aynı şekilde oldu ama üniversitelerde temel afet bilgisi ve özellikle de ilköğretimde ve ortaöğretimde olmak kaydıyla, hiç olmazsa fen bilgisi derslerinin içerisinde, daha üst seviyelerde coğrafya dersinin içerisinde çok daha etkin, çok daha dinamik şekilde bunların olması çok büyük fayda sağlar.

Yine, Millî Eğitimde Bakanlığıyla yaptığımız önemli Avrupa Birliği destekli projelerden bir tanesi Depreme Dirençli Okullar Projesi. Yunanistan tarafıyla ortak yapılan bir proje, 4 tane pilot şehir var. Bizim ülkemizde Çanakkale ve İzmir illerimiz pilot şehir. Toplam 24 okul var, bunun 12 tanesi Çanakkale ve İzmir'de 6-6 olacak şekilde. İki hafta önce Çanakkale'de, burada bir çalıştay yaptık. Tabii, bir yandan hem "okul sismoloji" dediğimiz şekilde okullara sismometre yerleştiriyoruz, oralarda öğrenciler bilimsel olarak da bunların ne anlama geldiğini görüyor hem de aynı zamanda, burada -fotoğraflarını görüyorsunuz- birtakım afet farkındalık eğitimleri yaparak bu süreci doğru şekilde götürmeye çalışıyoruz.

AFAD'ın önemli projelerinden bir tanesi, biliyorsunuz, AFAD Gönüllülük Sistemi. Efendim, bu anlamda 2018'de bu gönüllülük faaliyetleri başladı ama esasen 2019'da resmî tanıtımı yapılmış, sonra 2024 arasında "destek AFAD gönüllüsü" dediğimiz yani sisteme siz e-devlet üzerinden girdikten sonra bir on-line eğitime tabi oluyorsunuz, o on-line eğitimde sınavı geçtikten sonra -ki çok basit birtakım böyle modülleri aşama aşama geçiyorsunuz- arkasından "temel AFAD gönüllüsü" oluyorsunuz. Temel AFAD gönüllüsü olduktan sonra il müdürlüklerimiz o kişileri beş günlük bir eğitime davet ediyorlar illerinde ve bu beş günlük eğitim aldıktan sonra "destek AFAD gönüllüsü" adı altında bir kategori karşımıza çıkıyor. Bu destek AFAD gönüllüleri de hem afetler öncesinde farkındalık faaliyetlerinde ve diğer birtakım eğitim, bilinçlendirme faaliyetlerinde hem de -Allah bir daha vermesin ama- afetler sırasında da özellikle 6 Şubatta çok etkin şekilde bunların desteğini gördük. O dönemlerde de işte farklı farklı alanlarda lojistik anlamında, çadır kurma anlamında bizlere destek oluyorlar. Burada önemli ayrıntı şu -o yüzden bu slaytı koyduk- yaşı 15'e indirdik yani lise çağındaki çocuklarımız da AFAD gönüllüsü olabilsin diye AFAD gönüllüsüne başvuru yaşını 15 yaşa indirdik ama baktığınızda -sahada görüyorsunuz- şu anda sistemde kayıtlı 1 milyon 600 bin civarında AFAD gönüllüsü var. Bu, 6 Şubat öncesi 600 bin civarındaydı; 1 milyon artış göstermiş ama 15 yaş altına arttırmamız lazım -bir öz eleştiri olarak- bunun hakikaten daha yüksek rakamlara gelmesi lazım. Şu anda sistemde kayıtlı bizim "destek AFAD gönüllüsü"

dediğimiz yani düdüğü çaldığımızda hemen hazır kıta diyebileceğimiz, bir yere yönlendireceğimiz AFAD gönüllüsü sayısı da 67.621 civarında dün itibarıyla efendim.

Tabii, bu gönüllülere bizim doğal olarak birtakım eğitimler vermemiz gerekiyor. Bu beş günlük eğitimlerin dışında, aynı zamanda bunlara biz psikososyal destek eğitimleri veriyoruz. 30 bin, 31 bin civarında gönüllüye bu eğitimleri verdik. Bunun dışında, yine 6 Şubatta gördüğümüz konulardan bir tanesi de çocuğa yaklaşım ve çocukla iletişim konularında bu gönüllerimizi yine eğitiyoruz. Bu süreç sürekli devam ediyor.

Bizim deprem konusundaki, bu deprem zararlarının azaltılması konusundaki elimizdeki en önemli belge Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı efendim. Bu eylem planı içerisinde üç eksen var. Bu eksenlerden bir tanesi "deprem etkileriyle baş edebilmek" adını taşıyor ve bunun içerisinde eğitim, bilinçlendirme faaliyetleri öne çıkıyor ve bu kapsamda da Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı'nın altındaki önemli programlardan bir tanesi Ulusal Deprem Araştırma Programı, bizim kısaca "UDAP" dediğimiz program. Bu program kapsamında, tabii, bu eksene bağlı olarak birtakım farklı farklı projeler bugüne kadar gerçekleştirildi ve bu anlamda da özellikle kadınlar, çocuklar, yaşlılar ve engelliler özelinde bu çalışmaların desteklenmesi hedefiyle birçok proje gerçekleştirildi ve bunun sonucunda da ortaya çok değerli, çok kıymetli birtakım basılı eserler de çıktı. Bunlardan bir tanesi -burada görüyorsunuz- "Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Afet Yönetimi" ve aynı şekilde özel gereksinimli bireyler depreme hazır mı?" diye birtakım basılı eserler de bu projelerden çıktı.

6 Şubattan edinilen ihtiyaçlar doğrultusunda bu UDAP projesini TÜBİTAK'la büyük bir protokol imzalayarak artık onlarla ortak yapmaya başladık. Bu anlamda, bütçesel olarak eş finansmanla, 6 Şubattan edinilen dersler ışığında, 4 öncelikli alanda, 2024'ün 1 Nisanı son tarih olacak şekilde bir çağrıya çıkıldı ve bu çağrı içerisinde birinci öncelikli alan içerisinde "Deprem Sosisyoeonomik, Toplumsal ve Çevresel Yaygın Etkileri" başlığını taşıyan bir öncelikli alan var. Rekor sayıda başvuru geldi, 232 başvuru geldi ve bunların değerlendirilmesi sonrasında 51 proje desteklenmeye değer görüldü. Yani UDAP 2011'de yürürlüğe girdi, 2011'den 2022'ye kadar toplam 65 proje desteklendi; 2024'te bu proje, bu değişim sonrasındaysa, şu anda, sadece bir yıl içerisinde 51 projenin desteklenmesine karar verildi.

Eskişehir İl Müdürlüğümüzün çok kıymetli, çok değerli bir çalışması var yine Avrupa Birliği destekli: Türkiye Ulusal Ajansı tarafından desteklenen bir proje kapsamında Engelli Konteyner Projesi. Bu, hakikaten önemli; burada gerçekten bir engelli bireyin faydalanabileceği her türlü ayrıntının düşünüldüğü bir konteyner tasarımı yapıldı. Sonuçta, şu anda, 6 Şubat sonrasındaki birçok konteyner kentimizde bu mantıkla birçok farklı yerde bu kurulumlar gerçekleştirildi.

2023-2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı var; bu, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın koordinasyonunda yapılan bir eylem planı, biliyorsunuz. Bu Eylem Planı içerisinde AFAD'ın sorumlu kurum olarak nitelendirildiği birtakım eylemler var ki bu eylemlerin hepsini, az önce de ifade ettiğim gibi, AFAD gerçekleştiriyor. Bunların, işte, bir ekseninde farkındalık, bilinçlendirme çalışmaları var; bir ekseninde özellikle çocuklara hizmet veren tüm kurumların afet ve acil durumlara karşı hazır hâle getirilmesi görevi var, psikososyal destek hizmetlerinin geliştirilmesi görevi var. Bunların hepsini AFAD şu anda bütün birimleri ile hızlı bir şekilde hayata ve sahaya yansıtmaya özen gösteriyor.

Şimdi, bu aşamadan sonra, müsaade ederseniz, çok hızlı bir şekilde 10-12 tane slaytla da 6 Şubattan sonra neler yapıldı sahada, onları özetle size arz etmek isterim.

Burada da özellikle, tabii, ilk aşamada "geçici barınma alanları" dediğimizde çadır kurulumu akla geliyor. İlk günden itibaren kurulan bu çadır kentlerimizde, bu alanlarda özellikle çocuklara yönelik farkındalığın artırılması için çok ciddi şekilde kreşler, oyun alanları, etkinlik alanları kuruldu.

Tabii, 6 Şubat hepimiz için büyük bir travma, hâlen acısı yüreklerimizde; yaşamını yitiren tüm yurttaşlarımıza bir kez daha Allah'tan rahmet diliyoruz. Ama o dönem, gerçekten, ilk bir hafta, on gün içerisinde 2,3 milyon vatandaşımız tahliye edildi. Bu büyük bir operasyon ve bu operasyonda da özellikle afet bölgesinden yapılan bu tahliyelerde de kadın ve çocuklara öncelik verildi. Sadece küçük -belki birçok kişinin dikkatinden kaçmış olabilir ama küçük bir operasyonun büyüklüğünü anlatma açısından söylüyorum- bir ayrıntıyı vermek istiyorum: Sadece Türk Hava Yollarımız bile o dönem 13.701 yolcu seferi yapmış, uçuş yapmış, 712 kargo seferi yapmış, toplam 14.413 kez uçuş yapmış; büyük bir operasyon, kendilerine teşekkür ediyoruz. Tabii, diğer hava yolu şirketlerimiz de benzer şekilde bu süreçte çok ciddi katkılar yaptılar, onlara da teşekkür ediyoruz.

Tabii, çadır kentlerde, baktığımızda, özellikle çocuklu ailelerimize öncelik tanındı; bu ayrıntıyı da vermek isterim. Yine, aynı şekilde, çadır kentlerde kurulan bu kreşlerde pedagoglar, psikologlar, sosyologlar ve çocuk gelişimcilerle çocuklara yönelik etkinliklerin düzenlenmesine özen gösterildi; işte, oralarda birtakım kitap okuma, oyun oynama etkinlikleri yapıldı. Arkasından, tabii, konteyner kentler bu kez devreye giriyor, biliyorsunuz. Özellikle şu anda, baktığımızda, 11 ilimizde toplam -en yüksek sayı bu geldiğimiz rakam- 428 konteyner kentte 152 bin konteyner kuruldu; şu anki rakam bunun tabii daha da altında. Dolayısıyla, bu konteyner kentlerde de tahsis yapılırken 5 çocuklu ve üzeri ailelere ikinci konteyner tahsisi yapıldı; bu da önemli bir ayrıntı.

Şu anki mevcut durumda konteyner kentlerimizde 394 bin depremzede misafir ediliyor. Bu kentlerimizde de 18 yaş altı çocuk sayısı 123.616. Burada, baktığımızda, en çok sayının Hatay'da olduğunu, daha sonra Malatya, Adıyaman ve Maraş şeklinde devam ettiğini görüyoruz; ilk dört sayı bu.

Yine, tabii, konteyner kentlerde benzer şekilde okullar, kreşler, oyun alanları kuruldu. Buralarda, yine, psikososyal destek hizmet alanları, sosyal donatılar ve sağlık ocağı gibi yaşam alanları konteyner kentler içerisinde oluşturuldu.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Son rakam güncel rakam mı?

AFAD DEPREM VE RİSK AZALTMA GENEL MÜDÜRÜ ORHAN TATAR - Evet efendim.

Tabii, değişik illerimizde Down sendromlu çocuklarımız için de özel olarak kurulan konteyner kentlerimiz oldu; bunun en iyi örneklerinden bir tanesi Kahramanmaraş ilimizdeki Avşar Kampüsü içerisindeki +1 Sokağı. Burada tamamen Down sendromlu çocuklarımız için bu konteyner kentler kuruldu. Dolayısıyla, afetleri yaşamak istemiyoruz ama gerçekten, afetler yaşandığında da muhakkak bu incinebilir gruplara yönelik olarak da birtakım, böyle, öncelikli çalışmaların yapılması, daha da ileri düzeye götürülmesi çok daha önem taşıyor.

Yine, Kahramanmaraş'ta birçok faaliyetler var; anne-çocuk etkinliğinden tutun da Gelecek Hayalim Merkezinde, işte, bireysel koruma desteği hizmeti alan 15-24 yaş arası çocuklarımız, gençlerimiz var. Yine, kişisel gelişimden tutun da mahremiyet, akran zorbalığı, stres yönetimi, duygu tanımı eğitimi gibi birtakım konularda eğitimler verildi, veriliyor; bunların hepsi değişik illerimizde özellikle yürütülen faaliyetler.

Daha da özelde, örneğin Hatay ilimizde engelli bir depremzede vatandaşımız, bir otizmli gencimiz için temsili bir askerlik uğurlaması yapıldı. Bu da yine Hatay'da AFAD İl Müdürlüğümüz tarafından böyle klasik, bizim Anadolu insanının yaptığı eğlence şeklinde yapıldı. Bu şekilde bu vatandaşlarımızın ruh sağlığına dönük olarak da çalışmalar yapıldı.

Adıyaman'dan yine küçük bir örnek: Orada da yine bir vatandaşımızın, daha doğrusu bir kas hastası kardeşimizin tek hayali Haluk Levent'le tanışmak idi; onunla tanıştırlarak kendisine tablet hediye edildi, sonra sürekli ziyaret edildi. Adıyaman İl Müdürlüğümüz, işte, orada, biliyorsunuz, Nemrut Dağı Millî Parkı'nda birtakım faaliyetler, kültürel etkinlikler düzenledi, işte halı saha futbolu vesaire.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Burada müdahale edeceğim, müsaadenizle.

AFAD DEPREM VE RİSK AZALTMA GENEL MÜDÜRÜ ORHAN TATAR - Buyurun efendim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Şöyle devam edelim: Deprem bölgesinde veya herhangi bir deprem olduğunda çocuklar için özel bir birimimiz var mı? Bu çalışmalarını da hangi kapsamda yürütüyorsunuz? Bize onu anlatın yani hangi kurumlarla iş birliği içerisinde...

AFAD DEPREM VE RİSK AZALTMA GENEL MÜDÜRÜ ORHAN TATAR - Bu tamamen bizim "Türkiye Afet Müdahale Planı" dediğimiz tam kapsamda giriyor efendim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Uzmanlar, çalıştırdığınız ekipler, çocuklara yönelik yetişmiş psikolojik, rehberlik, danışmanlık vesaire konusunda bir kadro cetveli var mı, öyle bir şube müdürlüğümüz vesaire? Onunla ilgili bir çalışma düşünülmüyor mu, yoksa var mı? O konuda bir aydınlatın bizi.

AFAD BAŞKAN YARDIMCISI ÖNDER BOZKURT - Ben bilgi arz edebilirim Başkanım, uygun görürseniz.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Lütfen.

AFAD BAŞKAN YARDIMCISI ÖNDER BOZKURT - Efendim, hocamız da az önce giriş yaptılar: Kısa ismi "TAMP" olan Türkiye Afet Müdahale Planı var efendim, malumlarındır; ilk olarak 2013 yılında Resmî Gazete'de yayınlandı, 2022 yılında da güncellendi efendim. Özellikle İzmir ve Elâzığ depremlerinden edinilen derslerden sonra 2020'de Türkiye Afet Müdahale Planı'nı biz güncelledik. Bu planda 23 afet grubu var, ulusalda; uluslararası insani yardım çağrısına çıktığımızda bu afet grubu sayısı 25'e çıkıyor. Özellikle 23 afet grubuna baktığımızda efendim -tam da zatıalınızın sorusuna işaret eden- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın bu gruplardan bir tanesi olduğunu görüyoruz. Özellikle böyle bir masa etrafında toplandığımızda 23 afet grubunda ulaştırma, enkaz kaldırma, defin hizmet grubu, kimliklendirme, haberleşme, enerji... Aile Bakanlığımızın iki tane burada temel görevi var: Bir tanesi psikososyal destek hizmetleri anlamında, öbürü de aynı bağış depo yönetimi efendim. Malumunuz, ilçelerdeki sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarımızla birlikte kurulan depolar var; dolayısıyla, biz burada AFAD bünyesinde kurmaktansa ülkemizin ulusal kapasitesini bu sayede harekete geçirmiş oluyoruz. Her türlü afet ve acil durumda TAMP devreye giriyor ve bu TAMP kapsamında da 23 afet grubu -orada detaylarına girmek istemiyorum- kendilerine tanımlanan görevler kapsamında faaliyet icra ediyorlar efendim. Bunu arz etmek isterim.

Daha detaylı soru olursa da hazırız yine efendim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Anladım, teşekkür ederim, sağ olun.

AFAD DEPREM VE RİSK AZALTMA GENEL MÜDÜRÜ ORHAN TATAR - Ben de sunumun sonuna geldim Sayın başkanım, birkaç slayttan sonra tamamlayacağım müsaadenizle.

Adıyaman'da yine benzer şekilde, etkinlikler, faaliyetler yürütülüyor. Malatya'da yine aynı şekilde, benzer -diğer illerimizde olduğu gibi- yine çocuklarımıza dönük bebek bakım odalarından tutun da diğer sağlık ünitelerine kadar konteynerler kuruldu. Malatya'da da tıpkı Maraş'takine benzer, yine burada da özel olarak 27 Down sendromlu, 33 otizmli ve 10 da diğer engelli grubu çocuklarımız için özel olarak kurulan 70 tane konteynerin olduğu bir konteyner kentin içinde ayrı bir bölümde kurulan bir alanımız da var.

Özetle söyleyeceğim bunlar.

Tekrar saygılar sunuyor, arz ediyorum efendim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Biz teşekkür ediyoruz, sizlere de çok teşekkür ediyoruz.

V.- MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONLARI

A) Görüşmeler

1.- Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanı Tarıkhan Çetiner ve AFAD Deprem ve Risk Azaltma Genel Müdürü Orhan Tatar tarafından yapılan sunumlara ilişkin görüşme

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Şimdi milletvekili arkadaşlarımızın sorularını alacağız.

Şenol Hanım, buyurun.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Evet, çok değerli bürokratlar; hepiniz hoş geldiniz. İşçileri bakanlığımızın Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığının çok değerli elemanları, verdiğiniz bilgiler için ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Aynı şekilde AFAD yöneticilerine de teşekkürlerimi sunuyorum.

İşçileri Bakanlığının verilerine her zaman güvenirim daha ciddi, daha disiplinli bir yapı olduğu için. Onun için de bazı sorular soracağım. Birçok soruma aslında cevap aldım açıklamalarınızdan ama belki tekrerrü de olabilir, notlar almıştım çünkü.

Şimdi, Türkiye'de son beş yılda kaybolan çocuk sayısı ne kadardır, bu çocukların kaçını bulunmuştur, bulunma oranı nedir? Ortalama olarak kaybolan çocuğun bulunma süresi kaç gündür? Tabii, bu, kesin bir rakam olmasa da genelleme istiyorum. Kayıp çocuk vakalarının en çok yaşandığı iller hangileridir, bölgesel dağılım olarak bilgi verir misiniz bu konuda? Yine çocuk

kayıplarının başlıca sebepleri nelerdir; evden kaçma mı, kaçırılmam mı, kaybolma mı veya benzeri başka bize sunacağınız bilgi var mı? Kayıp çocuk vakalarında kolluk kuvvetlerinin uyguladığı prosedür nedir? İhbar alındıktan sonra ilk müdahale süreci nasıl işlemektedir? Ki bunu yaşadık Narin kızımızda. "Kayıp" denilmişti biliyorsunuz ama o ara öldürülmüş ve o kayıp arama cesedinin uzun süre maalesef bulunamamasına sebebiyet verdi çünkü kayıp arama ayrı bir şeydi ama ölüm hadisesi, o şekilde bir değerlendirme farklıydı. Orada zannediyorum Jandarma ekipleri görev aldı ama Emniyetten de bu konuda bilgi sahibi olan kişiler daha sonra intikal ettiler, bazı gecikmeler oldu. O konuda da görüşlerinizi yani Narin'le ilgili bu gecikmelerin sebebinin sizin görüşlerinizden de dinlemek istiyoruz.

Yine, Türkiye genelinde çocuk kayıplarını önlemek için özel bir takip ve veri tabanı sistemi mevcut mu? Biraz önce ifade ettiniz, sanki "kayıp alarm" mı demiştiniz, öyle bir şey dediniz, evet ama o nasıl işliyor? Yani ben tam onu anlamış değilim. Kayıp çocukların bulunmasını hızlandırmak amacıyla teknolojik sistemler, yüz tanıma, yapay zekâ destekli izleme ve benzeri kullanılıyor mu? Ki işte o kayıp alarmdan bahsettiniz ama bunun da sakıncaları olduğu kanaatindeyim yani her yere resmini yollamadan bahsettiniz. Hatta bir örnek verdiniz Tarıkhan Bey, dediniz ki: "İşte bir şoför bunu tespit etti ve neticede bulundu." Tamam, bu konu iyi de başka sakıncaları da olabilir mi böyle bir sistemin?

Peki, çocuk kaçırmayla ilgili son yıllarda yapılan operasyonlar hakkında bilgi verebilir misiniz? Bu çocuklar kaçırıldığında ne oluyor? Bunu bilmekte fayda var. Kayıp çocuklarla ilgili ihbar hatları ve acil müdahale ekipleri etkin bir şekilde çalışıyor mu? Aslında verdiğiniz veriler gerçekten çok güzel, not da aldım hatta şuraya: Güvenli okul, güvenli eğitim, kamera sistemleri. Bunları gerçekten son dönemlerin güzel araçları olarak değerlendiriyorum; trafik tedbirlerinden servis araçları denetimine varıncaya kadar. Tebrik de ediyorum, güzel çalışmalar. Ama bu arada özellikle deprem bölgesinde kayıp olan çocuklar hakkında AFAD yöneticilerine de ortak olarak sormak istiyorum: Kaç çocuk kayıp? Ailelerinin hâlen ulaşamadığı, cesetlerine ulaşamadığı, kendilerine ulaşamadığı kaç çocuğumuz var? Bu çocukların akıbeti konusunda bilginiz var mı? Onu öğrenmek istiyorum. Yine, çocuk istismarı vakalarına karışan kişilerin adli sicil kayıtları konusunda İçişleri Bakanlığının herhangi bir takibi veya kayıt sistemi var mı? Yani iyi takip ediliyor mu bu kişiler, bu tür insanlar?

Sayın müdürlerim, size göre çocuk istismarına yönelik suçların cezalarının artırılması gerekir mi? Çocuk ölümlerinin önlenmesi için alınan güvenlik tedbirleriniz nedir? Tabii, bu tedbirin tek taraflı olması mümkün değil ama yani sizin gözünüzden fikirlerinizi de almak istiyoruz. Yani "Özellikle sokakta çalışan, yaşayan veya çalıştırılan çocuklar için Bakanlığın özel bir çalışması var mı?" diye soracaktım ama siz 'e- METİP' dediniz değil mi? Öyle bir projeniz var "Çalışan ailelerin, özellikle kırsal alanda çalışan ailelerin çocuklarını takip etmek ve bunların okula gidip gitmediklerini Millî Eğitim Bakanlığıyla ortak bir şekilde değerlendirmek." deniliyor ama hâlen -Millî Eğitim Komisyonunda da olduğum için söylüyorum- ilköğretimde, ilkokulda, ortaokul ve ortaöğretimde birçok öğrenci devam etmiyor. Yani olması gereken öğrenciler okulda değil, bu da az bir oran değil. Yani ilkokulda yüzde 6'larda yani her 100 çocuktan 6'sı, ortaokulda her 100 çocuktan 7'si, ortaöğretimde 100 çocuktan 17'si okuluna devam etmiyor. Bu çok önemli yani on iki yıl mecburi eğitim olan bir ülkede bu kadar çocuğun okula devam etmemesi büyük sorundur diye düşünüyorum.

Çocuk ölümlerinin en çok hangi nedenlerle gerçekleştirildiğine dair elinizde güncel veriler var mı?

Bir de çocukların ev içi şiddete ve ihmal sonucu ölümlerine karşı korunması için emniyet birimlerinin özel bir görevi var mı? Yani tabii ki ev içi ama neticede birimleriniz içerisinde konuyla ilgili böyle birimleriniz var mı?

Yine, şiddet mağduru çocukların devlet korumasına alınması süreci nasıl işliyor? Aslında ondan bahsettiniz yani buna cevap vermeseniz de olur. Çocuk istismarı ve ihmaliyle ilgili ihbar hatları nedir? Alo 183 müdür? 112 midir, onu bilmiyorum yani 112 değildir de 183'tür büyük ihtimal. Çocuk istismarı ve ihmaliyle ilgili özel bir hattınız var mı?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Özel bir hat yok herhâlde değil mi?

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Yani ne kadar etkili çalıştığını sizlere sormak istiyorum. Bu hatlara gelen yani sizlere çocuk istismarı veya ihmali veya çocuğa karşı şiddetle ilgili gelen ihbar sayısı ve müdahale süresi hakkında bize bilgi verir misiniz?

Çocuklara yönelik suçların engellenmesi amacıyla okul çevrelerinde ve riskli bölgelerde güvenlik önlemlerinin nasıl olduğunu anlattınız, güzel ama siz bunun yeterli olduğuna inanıyor musunuz? 56 bin devlet okulu var. Bu 56 bin okulun etrafında da çocukların her türlü musibetle karşılaşacağı bir ortam söz konusu. Ama verdiğiniz rakamlar gerçekten güzel rakamlar, bundan da çok büyük mutluluk duydum. Ama tam olarak yeterli mi size göre yani ekipleriniz yeterli mi? Onu sormak istedim.

Çok fazla sordum yine Başkanım, kusura bakmayın.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlar, bunlardan burada cevap vereceklerinize verirsiniz, istediğiniz kısma da yazılı olarak cevap verip Komisyonumuza bildirirsiniz.

Bütün sorular aldıktan sonra size söz vereceğim.

Devam ediyoruz.

Sema Hanım, buyurun.

SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben de komutanlarımıza, müdürlerimize, bürokratlarımıza çok teşekkür ediyorum.

Kısa birkaç sorum olacak. Tabii, şimdi, sayın vekilimiz de değindi, aslında bizim Komisyonumuzun kurulma sebebi Narin cinayeti. Orada kamuoyunda şu ifade çok karşılık buldu: "Süreci Jandarma yönetti. Tabii, Jandarmanın Emniyet Genel Müdürlüğü kadar yetkinliği olmadığı için süreç de uzadı ve o süreçte de kanıtlar elden uçmuş oldu." Emniyet ve Jandarma arasında bu tür hadiselerdeki yaklaşım, oradaki çözme, sorunu çözüme kavuşturma konusundaki yetkinlik kıyaslaması...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - İş birliği ve koordinasyon.

SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Yani iş birliği de bunun bir parçası ama bu yetkinlik kıyaslamasında acaba bir eksik var mı gerçekten diye sormak isterim.

Yine, daha önce kamuoyunda bu servis şoförleriyle alakalı bir gündem olmuştu. Belli suç kategorilerinde adli suç olanların servis şoförü olmamasına dair. Bu netlik kazandı mı? Şu an mevzuatı tam bilmediğim için onu öğrenmek istiyorum çünkü yaptığınız aramalarda ciddi oranda suç unsurları tespit edilmiş. Bazıları tabii ki çocuğun direkt canına kastedecek şeyler değil yani kaçak sigara ama kaçak alkol bulundurulması belki de alkollü araç kullanıyor demek ve çocukların canına kastedecek bir aşamaya gelmiş demektir. Buradaki durum nedir?

Bir diğer mesele, özellikle bunu soracağım: Sayın Başkanımız açılıştaki tabii, sizi daha fazla önleyici tedbirlerin koordinatörü bir bakanlık olarak görmediğini ifade etti ama bir konuda önleyici tedbirsiz aslında. Bu kamera sistemleriyle suça önceden yani belki suç yaşanmadan müdahale edebilme imkânı. Şimdi, 2018 yılında, 2019'un haziran ayına işaret ederek "Kamera sistemi olmayan okul kalmayacak." denilmişti. Tabii, bunlar biraz aksayabilir yani bu konu da çok ciddi maliyetler isteyen işler. Siz de bahsettiniz, bu Kent Güvenlik Yönetim Sistemi'nden. Türkiye'de 60 bin okul var ama burada Kent Güvenlik Sistemi'ndeki sayılar -eğer ben sayıları yanlış görmediysem- çok gerisinde bu rakamların. Mevcut durum nedir? Bazı illerimiz bunun reklamını yapıyor, "Kamerasız okulumuz yok." diye ama özellikle büyükşehirlerde bununla alakalı net bir veri var mı ya da ne kadar süre sonra en azından bu hedefin tamamlanması sizin nazarınızda bir hedef olarak şu an duruyor diye sormak isterim.

Teşekkür ediyorum.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkanım, ben de bir ilave edeyim Narin'le ilgili.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Buyurun.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - O zaman, o bölgedeki Jandarma komutanı "Bulmamıza ramak kaldı, canlı bir şekilde bulacağız." gibi de açıklamalarda bulundu. Ama tabii, neticede o gün öldürülmüş çocuk, sonuçta öğrendiğimiz bu. Böyle bir ifadeyi acaba neden ortaya attı? Aileyle bir yakınlık mı var? Bunlar, tabii, kamuoyunda da hep şüpheyle yaklaşılacak konular. Sizin görüşlerinizi almak istiyoruz sayın komutanlarım.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Evet, teşekkür ediyoruz.

SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Bu arada ben bir teşekkür edeyim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Buyurun.

SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Yani bazen mutlulukla neticelenen sonuçlar olmuyor ama yine de gayretlerinizi takdir ediyorum. Ben Denizli Milletvekiliyim, geçtiğimiz günlerde orada küçük bir yavrumuz dereye düşmüştü, hakikaten Jandarmanın, hakeza AFAD ekiplerinin orada fedakârca, iki gün boyunca dereye geceli gündüzlü yaptıkları fedakârlığı asla es geçemem, çok teşekkür ediyorum.

Sonucu, elbette, yani evladımız ölü bulundu, düşmüş çünkü ama yine de bu gayretleri takdir etmek değerli.

Teşekkürler.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Evet, biz teşekkür ederiz.

Kamuran Bey, buyurun.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Hoş geldiniz değerli bürokratlar.

Ben de değerli arkadaşlarımın sorduğu bu Narin soruşturmasındaki ihmal iddiaları üzerine tarafınızca -hem İçişleri Bakanlığı bünyesinde olmanız sebebiyle hem de hem Jandarma hem Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından- açılan bir idari soruşturma var mı ya da size yansıyan öyle bir ihmal iddiası var mı? Yazılı ya da görsel basının üzerine herhangi bir soruşturma açtınız mı? Bu, bir. Tabii ki gizliliği esas alıyoruz, o konuya da dikkatinizi çekmek istiyorum. Öyle bir talebimiz de yok yani gizliliği ihlal edecek bir durum yok çünkü o soruşturmada gerçekten gizli kalması gereken tüm deliller basında yer aldı ve bu da etkin bir soruşturmanın yapılmasını engelledi, ket vurdu; onu biliyorum çünkü Diyarbakır'da ben de oradaydım. Basının sorumsuzluğu, magazinsel yaklaşımı gibi birçok faktör belki işimizi zorlaştırdı ama basında şöyle bir iddia da çıktı: İşte Jandarmanın bir numaralı şüpheli faille beraber bir falcıya gittiği iddiası yani çok itibar edilebilir bir şey değil ama gerçekten öyle bir şey yaşandı mı yani? Şimdi Jandarma Genel Komutanlığının böyle bir şeye alet edilmiş olma ihtimali var mı ya da oradaki ilişkiler üzerinden; hani adam sonuçta muhtardı, kolluğun, jandarmanın bölgesinde olduğu için sürekli irtibat hâlinde ve güven duyduğu bir kişi olduğu sonucunu doğuruyor kamuoyunda. Dolayısıyla bu yönlendirmeler neticesinde delillerin geç ortaya çıkarılmasıyla ilgili, ilgili herhangi bir kamu görevlisi var mı? Buna yardım eden ya da ihmali olan bir kişi var mı? Bu, bir.

İkincisi, kelepçelerle ilgili, çocuklara kelepçeyle ilgili -Ankara Barosu paylaşmıştı- 4. Çocuk Mahkemesinde 21 Ocak 2025 tarihinde 18 yaş altı bir çocuğun kelepçeyle adliyeye getirilmesi. Ankara Barosu, avukatlarla, ilgili kolluk hakkında suç duyurusunda da bulundu açıkçası. Şimdi bu tür hususlara kolluk güçlerinin dikkat etmesi gerekir ve kanunun amir hükmü karşısında takılmaması gerektiği konusu dikkat edilmesi gereken noktalar. Şimdi, bu konuda kolluğa herhangi bir eğitim veriyor musunuz? Yine yani öyle bir şey yansımadıysa size Ankara Barosunun sayfasından bakabilirsiniz. 2023 yılında haziranda Diyarbakır'da -Silvan mıydı Bismil miydi- orada da bir hırsızlık vakasında 16 yaşındaki bir çocuğa ters kelepçe takıldığı vakası. Dolayısıyla hem 2023'te yaşanmış hem 2025'te. Bu konuda yeterli eğitimler veriliyor mu acaba? Ceza Muhakemesi Kanunu'nda çok açıktır, Çocuk Koruma Kanunu'nda çok açıktır çocuklara kelepçe takılmayacağı konusu. Bu, bir.

Yine, iki gün önce Muğla ili Fethiye ilçesinde Sahil Güvenlik botu tarafından tespit edilen hareketli lastik botun durdurularak içerisinde 31 düzensiz göçmenin -bunlardan 3'ünün çocuklu- yakalandığı haberine İçişleri Bakanlığı Sahil Güvenlik Komutanlığının web sitesinde yer verilmiştir. Bu haber örneğinde olduğu gibi düzensiz göçmen grubunun içinde yer alan çocukların yüksek yararının gözetilmesi hususunda hangi önlemler alınmaktadır? Mesela bu, bizim bilmediğimiz ya da sunumlarda geçmeyen bir konu.

Yine, çocuk hakları ihlallerinin ve özellikle çocuk ihmal ve istismarın engellenmesi veya önüne geçilmesi amacıyla Bakanlığınız bünyesinde çalışanlara herhangi bir eğitim veriliyor mu? Şayet veriliyorsa eğitimler hangi sıklıkta veriliyor ve içerikleri nelerdir?

Son olarak ailelerin ihmal, istismar, dışlanma ve diğer sebepler sonucu sokakta yaşadığı tespit edilen çocuk sayısı kaçtır? Mesela buna ilişkin bir veri var mıdır? Sokakta yaşayan ve her türlü istismara, cinsel sömürüye maruz kalan, kalma ihtimali olan çocukların korunmasına yönelik İçişleri Bakanlığı tarafından herhangi bir tedbir alınmakta mıdır?

Tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Elif Hanım, buyurun.

ELİF ESEN (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben de kıymetli misafirlerimize hoş geldiniz demek istiyorum, sunumlarınız için de ayrıca teşekkür ediyorum.

DEVA Partisi İstanbul Milletvekiliyim, Elif Esen. Dolayısıyla İstanbul da suçun yoğun olduğu, çocukların da ihmal ve istismara yoğun maruz kaldığı bir il, nüfus çok yüksek.

Öncelikle bir şeye teşekkür etmek istiyorum. Ben genellikle katıldığım komisyon toplantılarında sunumları dinledikten sonra, peki, bu uzmanlık ve deneyim alanınızla ilgili bize, Komisyona mevzuat öneriniz nedir diye sorarım. Sormadan siz bunu yazmışsınız, öncelikle bu bakış açınızı hem takdir ediyorum hem de teşekkür ediyorum.

Şimdi şöyle bir tespitte bulunmak istiyorum: Sayılar verilmiş fakat oranlar yok. Oran olmayınca bu sayının ne kadar anlamlı olduğunu anlayabilmek zor oluyor. Şöyle bir ifadeyle açıklamak isterim: 61.111 devlet okulumuz var, 20.234 okula Jandarma Genel Komutanlığı tarafından güvenli eğitim koordinasyon görevlisi atandığını belirtiyorsunuz. Yani aslında bu 3 okuldan 1'i olarak yaklaşık yüzde 33,11 gibi bir oran çıkıyor. Bunu nasıl kriterlere ayırıyorsunuz, nasıl belirliyorsunuz bu 3 okuldan 1'ini ve bu oranı artırmak için ne yapmayı planlıyorsunuz diye sormak isterim.

Yine devlet...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Çok özür dileyerek Elif Hanım...

ELİF ESEN (İstanbul) - Buyurun, buyurun Başkanım.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Genel Kurulda karar yeter sayısı istenmiş, Genel Kurulu kapatmayalım.

Dolayısıyla on beş dakika ara veriyoruz arkadaşlar.

Kapanma Saati: 16.01

İKİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 16.13
BAŞKAN: Cengiz AYDOĞDU (Aksaray)
BAŞKAN VEKİLİ: Radiye Sezer KATIRCIOĞLU (Kocaeli)
SÖZCÜ: Nazım ELMAS (Giresun)
KÂTİP: Pelin YILIK (Çankırı)
----- 0 -----

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Kıymetli arkadaşlar, tekrar oturumumuzu açıyoruz.

Üyelerimizin gelmeyeceğini düşünüyorum. Sorulara cevapları yazılı da verebilirsiniz, burada oturumu kapatabiliriz ya da siz tutanaklara geçmesi itibarıyla sorulan sorulara genel olarak kısa bir değerlendirme yapmak isterseniz onları da alabilirim.

NAZIM ELMAS (Giresun) - Sayın Başkan, ben bir soru sorabilir miyim?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Nazım Bey'in de bir soru soracakmış.

Buyurun.

NAZIM ELMAS (Giresun) - Öncelikle çok teşekkür ediyorum.

Bu mevzuat çalışmalarıyla alakalı kısımda bazı öneriler var, bir de çocukların korunması ve suça itilmesiyle alakalı alan kapsamında, dijital alanlarla ilgili bazı kısıtlamalar, önerileriniz var mı bu hususta? Onu da söylerseniz memnun oluruz.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Evet, teşekkür ediyoruz.

Komutanım, buyurun.

JANDARMA GENEL KOMUTAN YARDIMCISI ORGENERAL HÜSEYİN KURTOĞLU - Sayın Başkanım, öncelikle şunu ifade etmek istiyorum: Gerek Jandarma gerek Emniyet, kolluk olarak İçişleri Bakanlığının sınırları içinde geleceğimizin teminatı çocuklarımızı en itinalı nasıl muhafaza edebiliriz, nasıl destek olabiliriz konusunda Bakanlık olarak bütün çalışmalar bu çerçevede yürüyor. En güvenli yer olan anne kucağından, yuvasından, evinden ayrıldığı anda tekrar evine dönene kadar, okul çağında iken bindiği okul servis aracının lastiğinin kalınlığına kadar inceleyerek oradaki sürücünün kılık kıyafetinden, sakal tıraşından, davranış hitabetine kadar inceleyerek, gözlemleyerek, bakarak, varsa belgelerle ilgili çok çetin, çok keskin, çok net incelemeler yaparak çocuklarımızı okullarına bırakıyoruz. Okul çevrelerinde hem Jandarma hem Emniyet olarak çok ciddi önlemler alındı, sunumlar da yapıldı.

Vekilimizin bir sorusu üzerine söyleyeyim, hani 60 bin okuldan 20 binine şey yapıyorsunuz... Sunum esnasında belki kaçırdılar, okullara risk öncelik dereceleri veriyoruz, bu risk öncelik derecelerinden birinci öncelik, ikinci öncelik, üçüncü öncelik, dördüncü öncelik diye derecelendirdik; o ilk üç öncelikli olanlar için bizzat yerinde tedbir aldık, diğerlerini muhabir şeklinde, uzaktan kontrol şeklinde, elektronik kontrol şeklinde kontrol ediyoruz.

Şimdi, sorularımızın büyük bir kısmı teknik sorulardı, onlara kaba, global ya da böyle yanlış bir rakam vermemek için rakamlarla ilgili hususları yazılı vereceğiz ancak Narin cinayetiyle ilgili bir açıklama yapmak gerektiği kanaatindeyim. Narin cinayeti, bir kere, dört dörtlük teknik, kriminal incelemeleri yapılmış ve yargıya teslim edilmiştir. Başlangıçtan itibaren kayıp ihbarının verildiği ilk üç gün ailenin ve köydekilerin koluğu, jandarmayı farklı yerlere yönlendirmeye başladığı anlaşıldığı andan itibaren -ki bu üçüncü gündür- adli makamlar devreye sokulmuş, hemen soruşturma açtırılmış ve o andan itibaren bu iş adli olarak yürütülmüştür.

Herkesin sorusuna muhatap olan bir konu var, il jandarma komutanı -sekiz ya da dokuzuncu günüydü- neden böyle bir açıklama yaptı? Bu soruşturmanın selameti açısından aileyi kendilerine inandığımızı ikna etmemiz gerekiyordu çünkü önümüze çok engeller çıkarıldı, böyle çok yanlış istikametlere gönderilecek ihbarlarda bulunuldu. Mesela bu falcı meselesi gibi konular var, onlara kolluk olarak biz iştirak etmedik; sadece bir yere gidecekler, bir şeyler uyduruyorlar, bir refakatçi personel bulundu, o refakatteki personel de orada ne görüşüldü ne konuşulduysa onu tutanağa bağlayıp komutanlığına bildirdi. Jandarma demek, tutanak demektir, belge demektir, kolluk olarak sizler uzun yıllar mülki idare amirliği yaptınız, bunu çok iyi biliyorsunuz.

Kriminal incelemeler açısından söylüyorum, teknik açısından söylüyorum, Jandarma tamamen profesyoneldir yani 15 Temmuz öncesi jandarması yok şu anda. Emniyetle iş birliği içinde yürütülmüştür bu konu, hatta bir kısım konularda Jandarmanın yasal eksikliklerinden kaynaklı olarak başka kurumlardan da destek alınmıştır. Ama sadece bir örnek söyleyeyim: Narin'in taşındığı araç, cenazesinin nakledildiği araç tespit edildiğinde -sekiz veya dokuzuncu gündü- o araç hemen bir çekiciye yüklenmiş, orada hiç el sürülmeden Van Kriminal Laboratuvarına getirilmiş, Van Kriminal Laboratuvarında çok detaylı bir inceleme yapılmış ve 480 küsur bulgu elde edilmiştir. Amcanın üzerindeki çocuğun salya süprüntüleri bu araçtaki bu incelemelerle bulunmuştur. Yani şunu ifade etmek istiyorum: Polisin ya da Jandarmanın hangisi müdahale ederse etsin yapacağı her şey bihakkın ve fazlasıyla yapılmıştır. Burada bir şey daha söyleyeceğim: Çocuk on dokuzuncu günde bulundu, doğru. Maalesef, sayın vekilimizin de ifade ettiği gibi, medyada gizlilik kararı olmasına rağmen, olmaması gereken şekilde bir kişinin ifadesi yarım saat sonra gazete manşetlerinde... Bilgi alabileceğimiz kişiler de bir şey söyleyecekse de ifade verecekse de manşetlere çıktığını görünce ifade vermekten, bilgi vermekten korktular, kilitlediler.

Şimdi, çocuğumuzu daha önce AFAD ekipleri, yerel unsurlar, dalgıçlar aradılar, 2 defa aradılar, bulunamaması üzerine bizim Ankara'da Jandarma Özel Asayiş Komutanlığımızın özel bir ekibi var, dalgıç ekibi var, onları gönderdik. Çok özür dileyerek ifade ediyorum, köyün ve köyün hayvanlarının bütün kanalizasyonunun aktığı dereye o çocuklar ağızlarına kadar o suyun içine girdiler, batarak girdiler ve profesyonelliklerinin bir neticesi olarak o çocuğu taşların altında buldular. Bu emsal, örneklerine göre bakıldığında olağanüstü bir başarıdır çünkü dünyada ve ülkemizde bu tür bulunamayan nice çocuk veya insan var. Narin cinayeti dört dörtlük olarak çözülmüştür. 3'üncü gününden itibaren tamamen adli makamların koordinesinde, talimatlarına göre işlemler yerine getirilmiştir. Vatandaşımızın merakını mucip olan konular bizi adli olarak çok ilgilendirmiyor ama medyanın aşırı ilgisi bu konuyu sanki Jandarma profesyonel değilmiş gibi, yeterli değilmiş gibi... Bu yorumları yapan o gazetelerdeki kişilerin aslında kendileri o kadar yeterli değiller. Bilseler, işin hakikatini öğrenmek isteseler, öğrenseler farklı yorumlar yapacaklardır, nitekim,

sonradan yorumlarını değiştirdiler ama böyle bir algı oluşmasına neden oldular; bu hak etmediğimiz bir algı. Narin cinayetiyle ilgili söyleyeceklerimiz de bunlar efendim.

ELİF ESEN (İstanbul) - Başkanım, ben sorularımı tamamlayayım mı?

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Bitirsinler, sonra tekrar sizin sorularınıza döneriz. Şimdi, başladılar, sözlerini kesmeyelim komutanımızın.

JANDARMA GENEL KOMUTAN YARDIMCISI ORGENERAL HÜSEYİN KURTOĞLU - Bizim eğitimlerle ilgili en fazla keyif aldığımız, çocuklarla beraber trafik eğitimleri. Onlar da çocuklar da müthiş haz alıyorlar, biz de onlarla beraber eğleniyoruz; bunu da bu vesileyle ifade etmek istedim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Evet, teşekkür ediyoruz Komutanım.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA ÇALIŞKAN - Sayın Başkanım, bizleri burada ağırladınız, teşekkür ediyoruz, sizin şahsınızda bütün vekillerimize teşekkür ediyoruz.

Soruları biz yazılı olarak cevaplandıracağız ama ben yine de birkaç konuda bir iki şey söylemek istiyorum. Öncelikle, mükerrer suç işleyenlerin -özellikle çocuklarla ilgili- 3 defa, 5 defa, 10 defa suç işleyenlerin mutlaka bir şekilde mevzuata konulup toplum dışına çekilmesi lazım. Yani 5 defa cinsel istismarda bulunan bir kişi sokakta dolaşıyorsa, Allah muhafaza, bu ya sizin çocuğunuza ya benim çocuğuma denk gelebilir veya herhangi birisinin çocuğuna denk gelebilir. 10, 15, 20 bazı konularda, hırsızlık konularında 50, 100, bu şekilde mükerrer suçlular, toplum içinde dolaşanlarla ilgili mevzuatı biraz daha zorlamak lazım.

Benim mesleğe başladığım yıllar veya 12 Eylül 1980'den önce poliste şöyle bir şey vardı: Karakola gelen yazılımadan -siyasi yazılama olabilir, başka bir şey olabilir- bir suçta polisin şöyle bir imkânı vardı: Onu bakardı, dinlerdi "Evladım, bu yaptığın iş sıkıntılı, geleceğini etkiler." Tolere edilebilecek suçlardan bahsediyorum yani vahim suçlardan, sıkıntılı hususlardan bahsetmiyorum. Bu kültür biraz kalktı. Şimdi, çocuklarla ilgili kısmını söylüyorum. Çocuk bir suç işledi -basit veya önemli- doğrudan biz işlemimizi yapıyoruz, çocuk damgalanıyor. Yani çocuğun damgalanması -bu çocuktan kastım 18 yaşına kadar olanların hepsi- belki suçlunun yakalanması, suçla mücadelede bir şeyi ifade ediyor ama neslin geleceği açısından, ülkenin geleceği açısından kazanılabilecek birçok çocuğumuzun önünü kesiyoruz. Bunun için belki mevzuatta tolere edilebilecek bir alan yaratılabilir yani belli suçlarda, basit suçlarda polise, kolluğa takip etmek şartıyla, bir daha yapılmamasını sağlamak şartıyla tolere edilebilecek suçlarda böyle bir şey olursa damgalanma imkânı, damgalanma sınırlandırılmış olur.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Mustafa Bey, bu ve buna benzer tekliflerinizi yazılı olarak iletebilir misiniz lütfen?

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA ÇALIŞKAN - Vereceğim, onu da vereceğim.

Ben hızlıca bir iki şey daha söyleyeceğim. Çocuk eğitimi konusu Sayın Başkanım, sadece anne babayla veya okulla sınırlı bir şey değil. Bizim "değerler eğitimi" dediğimiz şeyi tekrar bir gözden geçirip mevzuat içinde değerlendirmek şartıyla... Eğer biz anne babaları eğitemezsek -öğretmenlerimizin verdiği ders ayrı bir şey ama çocuk eğitimi ayrı bir şey- diğer bütün kurumları, kuruluşları; insanlara hizmet eden kişilerle ilgili bizim bir değerler sistemimiz olmazsa -ki değerlerimiz ölüyor, hızla boşalıyor içi- ilerleyen zamanda daha fazla sıkıntı çekeceğiz; bu da dikkat edilmesi gereken konulardan biri. Çocuğa dokunanın yanacağı bir suç-ceza sistemi düşünülmeli. Yani biz bu konuyu... Eli yanılacak cezalar var, belli oranda da bazıları sert, uzun olanlar var ama öyle bir şey yapılmalı ki çocuğa dokunamayacağını... Belli Avrupa ülkelerinde belli suçları kimse işlemiyor, yaklaşıyor yani onu yaptığında yanacağını biliyor.

Bir diğer konu, bir vekilimiz -eleştiri olarak söylemiyorum Sayın Başkanım, sakın yanlış anlaşılmasın- jandarma ve polisin yetkinliğiyle ilgili bir şey söyledi, iki kardeşin karşılaştırılması doğru bir şey değildir. Yani "Senin boyun uzun, senin saçın sarı." gibi iki kardeş arasında bile bunu söylediğinizde kardeşlerden birinin boynu bükülür. O yüzden jandarmamız da çok profesyonel, dünya çapında işler yapıyor, polisimiz de çok profesyonel, onu sizler çok iyi biliyorsunuz. Hızlı gelişen, modernleşen, sosyolojik açıdan çok hızlı gelişen ülkemizde hem teknolojiye hem de sosyolojiye en iyi ayak uyduran iki kurumdur jandarma ve polis. O manada da dayanışmada herhangi bir sorun yok, Diyarbakır'daki konuda da bütün imkânlarımızla biz destek olduk. Konuyu izah etti Komutanımız ama her türlü imkân beraber kullanıldı yani savcının emrinde polis ve jandarma beraber çalıştı.

Bir diğer konu -son olarak Sayın Başkanım- eskiden subaşına söylenirmiş ne ihtiyaç olursa, konunun tarifini yapamazsa, kime emir vereceğini tam tespit edemezse, bey kimse o işi subaşına verirmiş. Bu, günümüzde polis ve jandarmaya dönüştü Sayın Valim. Siz valilik yaptığınız için benim söylediğimi net anlarsınız. Burada da iş yoğunluğu... Biraz önce İstanbul'la ilgili konuşuldu. İstanbul'daki polisin çalışma şartlarını ben biliyorum, on altı yıl orada çalıştım, beş yıl il müdürlüğü yaptım. Kaymakamımız, Valimiz veya başka kurumlar, mesela Sağlık Bakanlığı hastanelerle ilgili bir sorun hissettiğinde diyor ki: "Her hastaneye bir polis verelim." Bu çok pratik, faydalı da kolay da bir çözüm, yapılıyor da emir verilince yapılıyor ama bazı yerlerde polisin olmaması gerekiyor. Mesela okul polisin olacağı bir yer değil yani özel güvenlik veya başka bir sistem üzerinden bu çözülebilir. Polise, jandarmaya kendi alanında, kendi uzmanlık alanında görev tanımı yapılırsa çok daha iyi olur.

Saygılar sunuyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Teşekkür ediyoruz Sayın Müdürüm.

Elif Hanım, kusura bakmayın, ayrıca sözünüzü kestim, onun için de özür diliyorum ama Genel Kurul çalışması aksamasın diye. Dün de sıkıntı oldu.

ELİF ESEN (İstanbul) - Estağfurullah, haklısınız.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Evet, buyurun.

ELİF ESEN (İstanbul) - Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Ya, bahsettiğiniz şeyler çok önemli ve bizler de sizlerin gayretlerinin çok farkındayız yani hepinize müteşekkirimiz aslında ama nüfusumuz çok, gerçekten yoğun ve yoğun nüfustaki hem dijitalleşme hem de sosyolojik dönüşümün etkisiyle gelen suçlardaki koruyucu önleyici tedbirler anlamında gayret gösterilse de zorlanması da ortada. Ben hatta sizin buradaki verilerinize baktığımda, koruyucu önleyici tedbirlerin etkili olduğunu da görüyorum, aslında burada başarılı bir tablonuz var. Kontrol edilen okul çevresinden bahsediyorsunuz, şahıstan bahsediyorsunuz. Şahıs 763.931, hakkında işlem yapılan şahıs 2.173; mesela burada oran çok düşmüş. Bu demek ki alınan tedbirlerin karşılık gördüğünü, çalışmalarınızın da başarılı olduğunu gösteriyor. Bunun için

tekrar teşekkür ediyorum. Tabii, vekillere çok fazla tanıdık tanımadık ziyaretçiler de geliyor. Geçen gün benim ziyaretime hiç tanımadığım 3 gözü yaşlı anne gelmişti, çocukları met kullanan ve bunun etkisinde, bağımlılığında kalan; bir kısmının kurtulmuş, başka çocuklara faydalı oluyormuş falan ama madde kullanımında bir artış var, met bundan biraz daha belki ayrıca bakılması, incelenmesi ve tedbir alınması gereken bir madde.

Yine, bu raporunuzda uygulamalar neticesinde ele geçirilen suç unsuru maddeler arasında ben uyuşturucu maddeyi ya da meti göremedim. Makaron sigara var, ateşli silah, kesici delici alet, kaçak sigara, kıyılmış tütün, makaron sigara, kaçak içki ama met veya uyuşturucu madde yok. Kullanımı artmış olmasına rağmen neden burada yer almıyor? Bir onu sormuş olayım.

Hızlıca sorularına geçeyim çünkü zaman da dar. Bu SMS'ler kimlere gönderiliyor, buradaki gönderme kriteriniz nedir, onu da merak ettim, nasıl belirliyorsunuz? Ve çocuk işçiliğiyle mücadelede mevsimlik tarım işçileri çok çok önemli gerçekten. Tutanak tutulduğundan bahsettiniz, MEB ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığıyla iş birliğinizde kaç çocuk tespit edildi bu geçtiğimiz yıl, yeni veriler var mı elinizde? Bunlardan kaç yabancı uyruklu yani Suriyeli ailelerin çocuklarının çok fazla olduğundan bahsediliyor. Ve son olarak şöyle diyebilirim: Risk analiz çalışmalarınız var mı? Çocuklara karşı şiddet ve istismar vakalarının önlenmesi için İçişleri Bakanlığının yürüttüğü, belki Bakanlığın altında sizin ayrıca yürütmüş olduğunuz risk analiz çalışmalarınız var mı? Çünkü neden? Dediğiniz gibi, sadece Millî Eğitim değil, sadece aileler değil sorumlu olan, aslında burada multidisipliner bir anlayışla çalışmak ve ihmal ve istismar altında olan, risk altında olan bir çocuk varsa... Narin belki de bugün yaşıyor olabilirdi ya da Narin gibi çocuklar bugün var ama tespit edilmesi ve koruyucu, önleyici tedbirlerin alınması gerekiyor. Bununla ilgili bu çoklu iş birliğiyle çalışan bir sistemle ilgili çalışmanız var mı? Yani şunu kastetmek istiyorum: Diyelim ki Millî Eğitimde öğretmen, Sağlık Bakanlığında doktorlar darbedilen, darp gören, istismar veya tecavüze uğrayan bir çocuğu raporladığında jandarma ya da kolluk güçlerimiz bazı durumları tespit ettiğinde ya da Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının sosyal hizmet uzmanları bir rapor düzenlediğinde bu çok riskli vakaların uyarı raporlarının kesiştiği ortak bir veri tabanınız var mı, ben bunun çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bir çocukla bir aileyle ilgili, diyelim ki darp gördü, Sağlık Bakanlığından rapor düştü, sinyal düştü ama öğretmeni de tespit etmiş, öğretmen de oraya bir tutanak girdi, bu çocuk okula geldi ama ağılıyordu ama yüzünde morluklar vardı, işte, kolunda diş izi vardı Narin'deki gibi. Böyle bir ortak veri tabanınız var mı?

Son olarak da cümlemi bir sitayişle bitireyim, şöyle: Biz aslında sizden, size sormuş olduğumuz, İçişleri Bakanlığına sormuş olduğumuz soru önergelerinin pek çoğuna yanıt alıyoruz, aldık da sadece bir tanesine alamadık, bu da kayıp çocuklarla ilgiliydi Başkanım. Biz Türkiye genelinde kayıp çocuklarla ilgili son beş yıla ait istatistiki verileri sormuştuk. "Mevcut verilere göre kaç kayıp çocuk vakası bildirildi, bunlardan kaçına ulaşıldı, kaç sağ, kaç yaralı bulundu, yaş grupları ve cinsiyetleri nelerdir, kayıp çocukların kaç tanesi hâlâ bulunamamıştır, bu çocukların yaş gurupları nelerdir ve yoğun olarak gerçekleştiği sosyal alan nedir?" gibi bir soru önergemiz var. Bu soru önergemizin de sorularının yanıtlanmasını, yazılı olarak yanıtlanmasını sizlerden talep ediyorum.

Tekrar teşekkür ediyorum, başarılar diliyorum çalışmalarınızda.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA ÇALIŞKAN - Sayın Vekilim, bu okul çevrelerinde met bulunmaması dediğiniz şeye tersinden baktığınızda, o işin başarısı. Yani o çevrede okul çevreleri çok sıkı tutuluyor, onlar bile o makaron falan da bizim için gerçekten rahatsız edici, onunla ilgili ciddi bir mücadele yapılıyor. Kayıp çocuklarla ilgili veriyi biz size ulaştıracağız, son beş yılı da ulaştıracağız. Neden cevaplandırılmadı veya cevaplandırılmıştır büyük ihtimalle, size ulaşmamış olabilir.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANI TARIKHAN ÇETİNER - Biz cevapladık ama herhâlde size ulaşmadı.

ELİF ESEN (İstanbul) - Danışmanım da burada ama yeni bir bilgi yok yani.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA ÇALIŞKAN - Tekrar biz ulaştırırız.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANI TARIKHAN ÇETİNER - Biz Bakanlığa ilettik, gelecektir.

ELİF ESEN (İstanbul) - Bir aksilik olmuş olabilir o zaman, çok teşekkür ederim.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA ÇALIŞKAN - Son bir şey, en son söylediğiniz şeyle ilgili, başlama aşamasında veyahut da belli oranda mesafe aldık ama yapay zekâ üzerinden aile içi şiddetle ilgili bir çalışmamız var. Bunu bütün suçları kapsayacak şekilde biz şu anda çalışıyoruz. Bu dediğiniz kısım da aynı şekilde değerlendirilebilir. Yapay zekâyla önceden ikaz edilecek şekilde bir sistem kurmaya çalışıyoruz ama emekleme aşamasında, yeni başladık, bir profesör hocamız Polis Akademisinde detaylı çalışmalar yaptı, bize sundu, biz de bu işi ilerleteceğiz inşallah.

JANDARMA GENEL KOMUTAN YARDIMCISI ORGENERAL HÜSEYİN KURTOĞLU - Tamamlayıcı olarak belki şunları ifade edebilirim: Kıymetli Müdürümün ifade ettiği gibi okul bölgelerinde uyuşturucunun bulunmaması orada kolluğun aldığı tedbirlerin ciddiyetiyle doğru orantılı, o açıdan da sevindirici. Sadece çocuklarla ilgili değil, her türlü suça bir analiz mantığıyla yaklaşıyoruz zaten. Dünyada 10-11 tane suç önleme stratejisi var geliştirilmiş, sıcak noktalardan tutun da topluluk destekli kolluğa kadar, bunların hepsi neticede bir analiz yapılmasını gerektiriyor. Örneğin, trafik kazalarını ele aldığınız zaman kara nokta tabir ettiğimiz, en fazla kaza olan yerler; burada bu kazalar neden oluyor, yoldan mı kaynaklanıyor, iklimden mi kaynaklanıyor sürücülerden mi kaynaklanıyor, zamanlamasına bakıyoruz, bunun zamanı gece saat ikiden sonra sabah beş arasında mı, gündüz mü? Bu analizlerin hepsi yapılıyor ve bu analizlere göre de biz tedbirlerimizi geliştiriyoruz, teşkilatlarımızı ona göre geliştiriyoruz. Analizsiz bu iş olmuyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Peki, çok teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

Buyurun.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANI TARIKHAN ÇETİNER - SMS konusuyla ilgili bilgiler öğrenmek istemiştiniz herhâlde. Şimdi, kayıp olan kişinin bulunduğu koordinatı biz ilgili GSM operatörüyle birlikte görüşüyoruz. Bunu o bölgede sinyal veren cep telefonlarına gönderiyoruz, bu da tamamıyla müracaat sırasında o müracaatı yapan eğer bir kurumsa kurumun yetkilisinin onayıyla eğer bir ebeveynse ebeveynin fotoğrafının ve kimlik bilgilerinin yayınlanmasına olur verdikten sonra bunu yapıyoruz. Biz kendimiz resen bu işi yapmıyoruz ama o bölgede baz istasyonundaki telefon görüşmesi

yapan kişilere yani dar çevrede bir araştırma yapıyoruz, onu ifade etmek istedim. İstisnai bir şeye yani çok riskli vakalarda ya da vahim durumlarda bu daha çok kullanılıyor. Bu kapsamda da sisteme 1.200 tane veri girilmiş ve bunların yüzde 94,3'ü bulunmuş yani o manada da olumlu bir proje ve getirisi olan bir proje. Biraz önce de ifade ettiniz, aslında hem jandarma bölgesinde hem polis bölgesinde "Kayıp olan eşkâl ile ilgili bir birlikteliğiniz var mı, paylaşımınız var mı?" diye. Tabii ki var. Hem Jandarmada hem de Emniyette yapay zekâ destekli, yüz tanıma sistemli KGYS kameraları kullanıyoruz yani bu noktada da kayıp şahsın nerede olabileceğiyle ilgili yüz tanıma sistemlerinden, KGYS sistemlerinden bunların bulunmasına yönelik de yine teknoloji kullanılarak çaba sarf ettiğimizi ifade etmek isterim.

Biraz önce yine hem Sayın Müdürüm hem de Komutanım ifade etti, okul civarında yakaladığımız o makaron tütün de zaten -onu ifade etmek isterim- genelde mahalle aralarında bizim okullarımız, o mahalle arasındaki bakkalları ya da oradaki satış yapan yerleri takibimiz neticesinde çıkıyor. Bizim amacımız şu: Tabii, orada yetişkinler de bunu kullanabiliyor ama çocuklara satılma ihtimaline binaen "tek tek" dediğimiz satılma ihtimaline binaen onlar da o şekilde alındı. Biraz önce hem Sayın Müdürümün hem de komutanımın dediği gibi, o alana girmemesi aslında bizim daha oraya gelmeden önce engellediğimizin ifadesidir çünkü biz büyük yakalamalar yapıyoruz okul çevresine ulaşmadan, oraya kadar girmeden uyuşturucuyla mücadelemizi çok etkin yapıyoruz ve çoğu zaman şehir girişinde, mahalle girişinde ya da işte, bölge girişinde öncesinde aldığımız tedbirlerle, uygulamalarla, yaptığımız analizlerle yani hem Jandarmanın hem Emniyetin yapay zekâ destekli analiz sistemleri var, bunlarla birlikte de suçla mücadeleyi etkin olarak kullandığımızı ifade etmek isterim.

JANDARMA GENEL KOMUTAN YARDIMCISI ORGENERAL HÜSEYİN KURTOĞLU - Son bir noktaya, müsaade ederseniz Başkanım...

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Buyurun Komutanım.

JANDARMA GENEL KOMUTAN YARDIMCISI ORGENERAL HÜSEYİN KURTOĞLU - Şimdi, bizim bu bütün bir, genel olarak kolluk, jandarma ve polis suçla mücadelede suçların ortaya çıkartılmasında, aydınlatılmasında en büyük zafiyetimiz, engelimiz diyelim suçun ya da hadisenin vuku bulması ile onun kolluk tarafından öğrenilmesi arasındaki geçen süre. Dünyada yapılan kolluk araştırmalarında, incelemelerde, suçun öğrenildiği andan itibaren kolluğun müdahale süresinin anlamlı hiçbir değişiklik yaratmadığı görülmüş. Aslolan suçun işlendiği an ya da hadisenin olduğu anın kolluğa ihbar edilmesi süresi, bunu önleyicilikte ve aydınlatılmasında çok önemliymiş. Biz vatandaşta en çok bu konu üzerinde çalışıyoruz. Sayın Bakanımızın bütün açıklamalarında "Biz suçta kibirlenenlerin üzerine gitmekte çok kararlıyız, sizler bize gördüğünüz her şeyi mutlaka iletin." mesajının altında hep bu anlayış yatıyor. Vatandaşımızdan bize ihbar ne kadar erken gelirse, mağduriyetini ne kadar önce ifade ederse biz o kadar aydınlatmaya çalışıyoruz. Son zamanlarda çocukların cinsel istismarı ya da çocukların istismarıyla ilgili vakaların artış göstermesinin temelinde, daha önce gizlenen birçok vakanın okuldaki rehber öğretmenler tarafından tespit edilmesi ve kolluğa bildirmesiyle ortaya çıkıyor, bundan da mutluluk duyuyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Teşekkür ediyoruz Komutanım.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI ASAYİŞ DAİRE BAŞKANI TUĞGENERAL MURAT EVREN - Sayın Vekilim, biz, Güvenli Okul Projesi kapsamında okullara neredeyse her gün açılış saatinde veya kapanış saatinde bir trafik timiyle birlikte karakollarımızla -bizim sorumluluk bölgemizde, aynı şekilde Emniyet de uyguluyordur- bir tedbir alıyoruz. Şimdi, bunu biz senelerdir yapıyoruz protokol gereği, İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Aile Bakanlığı üçlü protokol kapsamında. Aynı zamanda Sayın Bakanımızın -yine biz yapıyorduk ama- "Özellikle üstünde duralım, biraz daha yüklenelim oralara." şeklinde -Basına yansıyan bir iki kız çocuğunun yurtlardan kaçırılması gibi bir iki hadise olmuştu. Motosikletle gelip, araçla gelip özellikle fakülte, yüksekokul kız öğrenci yurtlarından bunun üzerine- bir talimatı oldu ve biz neredeyse her gün fakülte ve yüksekokulların kız öğrenci yurtlarında da özellikle okul kapanış saatleri, yurda giriş saatleri ve çıkış saatlerinde tedbir almaya başladık. Bu tedbir aldığımızda ilk bir ay içerisinde uyuşturucu da yakaladık yani uyuşturucu da aldık ama daha sonradan o caydırıcılığının tabii etkisi oldu muhtemelen ki daha sonra uyuşturucu kesildi. Demek ki uyuşturucu satanlar, kullananlar vesaire oralara artık uğramaz oldu. Biz de hedefimize bir şekilde ulaşmış olduk.

Arz ederim.

BAŞKAN CENGİZ AYDOĞDU - Başka söz isteyen yok.

Evet, bugünkü toplantımızı burada bitiriyoruz arkadaşlar.

İçişleri Bakanlığımız yetkililerine, Emniyet, Jandarma ve İçişlerinin en genç kurumu AFAD'a teşekkür ediyoruz. Konuklarımız bu mübarek ramazan gününde zaman ayırdılar, geldiler, bütün katılımcı arkadaşlarımıza, sayın milletvekillerimize, uzmanlarımıza, basın mensuplarımıza hayırlı iftarlar diliyorum.

Kapanma Saati: 16.44